

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 fillér).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A bolygó fejedelem.

Budapest, április 4.

(L.) Ferdinánd bolgár fejedelem ma nyomtalanul eltűnt országából. Filippopoliszban aláírt egy kiáltványt, amelyben a minisztertanácsot megbizta a régensi tennivalókkal, de mire a kiáltvány alattvalóinak szeme elé került, ő már túl volt a határon. A gyors és váratlan elutazásról senki sem tudott előzetesen semmit. Természetes, hogy ma délután már a legfantasztikusabb hírek keringtek Pétervártól Londonig s a mindig aktuális fejedelem ismét regényhőssé vált a hírlapok hasábjain. Hova megy? Miben törí a fejét? Miért rohogott ki országából oly sietve, szinte lélekszakadva? A kiáltvány csak annyit mond, hogy Ferdinánd külföldre utazik. Azután sűrűn jöttek az apró bécsi telefon-jelentések: a fejedelem váratlanul Bécsben termelt, de megérkezéséről sem a császárváros rendőrsége, sem a bolgár ügyvivőség nem tudott semmit. Ujabb hírek azt újságolták, hogy nem is marad Bécsben, mert még ma Abbáziába megy családjához, vagy San-Remoba utazik, vagy egy nyommal odébb Cannesba, ahol anyja, Kóburg Klementina és Vladimir orosz nagyherceg serdült lánya üdül. A fejedelem, ugymond, lánynezebe megy a francia tengerpartra. De mért oly hirtelenül, titkon, ország-világ tudta nélkül? Hátha királyi koronát akar hazavinni s ezért kopogtat Bécsben, ezért törí magát a nagyherceg-kisasszony keze után? Hátha egy hirtelenül felfedezett összeesküvés elől menekül? Hátha nyugati nagy pénzemberek szívét iparkodik megpuhítani egy jelentékenyebb kölcsön ügyében? Mindez a hír széjjelfutott a világban egy óra alatt s hitelre is talált valamennyi külön-külön és együttesen, mert

az érdekes balkán-fejedelemtől mindez a kalandos terv bizvást feltehető.

Ámde a másik pillanatban eszébe jut mindenkinek, hogy mi lesz a Balkán békéjével, ha a bolygó fejedelem csakugyan koronáért utazik? Hisz erről a szándékáról temérdek irtak a legutóbbi hetekben. Elmondták, hogy Ferdinánd, aki egykor kezét csókolt a szultánnak, most egész erejéből Oroszország kegyeibe iparkodik behizelkedni, sőt kész áttérni az ortodox vallásra és orosz nagyhercegi családból keres mátkát. Csakugyan, fel-tűnő módon kedveskedik a cárnak: megkérte, hogy küldjön orosz tisztet a bolgár hadsereg felülvizsgálására s nyugdíjazott temérdek bolgár tisztet, akik ellenzték az Oroszországba menekült bolgár tisztnek reaktiválását. Most meg hadügyminiszterét küldte Pétervárhoz annak a tisztnek kíséretében, aki egykor arcuköpte az elfogott és védtelen Battenberg Sándort. Az orosz-bolgár vendéglátás egyik fontos mozzanata Kobeko orosz pénzügyi tanácsos szófiai útja, amely a bolgár kereskedelemügyi és pénzügyi miniszter lemondását vonta maga után.

Mindezeket az eseményeket meglehetősen figyelemmel kísérte a diplomácia, de korántsem következtetett belőlük Ferdinánd koronás aspirációira. Általában úgy vélekedtek, hogy a bolgár pénzügyek megdőbbsen szomorú helyzete adja meg ezeknek az eseményeknek a kulcsát. Bulgária nyakig uszik az adósságban és most már keresve sem talál hitelezőt. A tavalyi rossz termés inségbe vitte a népet, amelyre most már a tízed behozatala szinte elviselhetetlen terhet ró. A katonatisztek és hivatalnokok fizetéséből önkényesen levontak egy belföldi államkölcsön céljaira s ez az erőszakos eljárás úgy pénzügyileg, mint moraliter válsá-

gos helyzetet teremtett. Pénzt kellett tehát teremteni minden áron. De az európai piac nagyon bizalmatlan Ferdinánddal szemben, Oroszország pedig egész tőkét nagy ázsiai vállalkozásaiban helyezi el. Ferdinánd országa ilyen módon e percben a legszomorubb képet adja. Odahaza ez a helyzet nem teremthet valami nagy rokonszenvet a fejedelem iránt s a fejedelem nyilván a független királyság délibábjának tükrözésével iparkodik elsanyarodott népét jókedvre csiklandozni. Talán ezért dobatta bele a bolgár sajtóba a királyság gondolatát.

Mindezek a bajok kevés fejtörést okoznak a hatalmasságoknak mindaddig, amíg tisztára belügyi jellegűek. És egyelőre olyanoknak kell azokat tartanunk. Bizva abban az entente cordialeban, amely Ausztria-Magyarország és Oroszország közt fennáll, s amelyet gróf Goluchowski külügyminiszter a múlt december 2-iki delegációs ülésen olyan erőteljesen hangsúlyozott, nem kell Ferdinánd bolyongásait aggódó szemmel kísérnünk. Ausztria-Magyarország és Oroszország megegyezett abban, hogy a Balkánon fönn kell tartani a status quo antet, ezt Európa békéjének érdeke kívánja. A cár lojalitása biztosíték arra nézve, hogy ezt a status nem fogja megzavarni az orosz politika, a mi külügyi politikánk pedig nem is képzelhető egyébnek, mint a béke szorgos megtartójának. Ha a cikkünk elején felsorolt kombinációk bármelyike is bekövetkeznék, a külföldre kiható zavar odalenn nem támadhat. Minket ugyan nem bánt az, ha Ferdinánd ortodox hitre tér, hisz a két fia máris ilyen vallású. Ha nőül vesz egy orosz nagyherceg-kisasszonyt, hát ez sem egyéb, mint belső családi ügye. Ha pénzt présel ki a nyugat bankáiraiból, ám küldje haza, sok

TÁRCA.

A csillag fia.

(Bar-Kochba.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Dr. Singer Bernát.

Sokat beszélnek Bar-Kochbáról. A Népszínház legközelebbi újdonsága adja meg az aktualitást ennek az ókori szabadsághősnek, akinek nevéhez fűződik hazájá függetlenségének utolsó fellobbanása és végleges megsemmisülése. Érdekesnek tartjuk elmondani egyetmást erről a keveset emlegetett történelmi alakról, akiről az egyetemes történet csak szűkszavuan emlékszik meg.

Bar-Kochba ifjúsága egybeesik a zsidó nép legszomorubb korszakával. Judea még ezer sebből vérzett az előbbi háborúk miatt, melyeket a zeloták idéztek föl és utolsó csepp vérükig küzdtek végig. Vespasianus és Titus hadjárata Jeruzsálem és a szentély elpusztulásával, a harcokes férfiak teljes kiirtásával végződött és azzal a nyomorral, mely egy mindkét részről a legnagyobb elkeseredéssel folytatott hosszas harcok természetes következménye. Csupán a rabbik tanácsa, a synhedrion, őrizte meg némileg a zsidó önállóság halvány árnyait, de ők inkább vitás jogi és vallásos kérdések eldöntésével és rendszerbe gyűjtésével foglalkoztak, semhogy az állami függetlenség vágyainak felébresztésére fordították volna gondjaikat. Különben is a rabbik többsége a rómaiakkal szemben állandóan a békeparthoz tartozott és eléggé meggyűlt a bajok belső ellenfelekkel: a szamaritánusok régi haragja minden alkalommal kitört és a fejlődő ifjú kereszténység mind nagyobb erővel szállt szembe a zsidó hit képviselőivel és követőivel.

Mindezzel a nép és különösen a főiskolák ifjúsága nem szűnt meg remélni, hogy sikerülni fog a szentélyt újra felépíteni és az egész zsidóság részére központot teremteni. De az erélyes Traján életében a palesztinai zsidóság képtelen volt nagyobb erőt kifejteni e remények megvalósítása céljából.

Hadrian trónraléptével (117) úgy látszott, mintha jobb jövő várakoznék a szerencsétlen országra és népre s midőn megérkezett Jeruzsálembe a császári rendelet, mely szerint a politikai bűnösök kegyelmet kapnak és hogy a Moria hegyen a szentélyt fel szabad építeni, általános öröm és boldogság uralkodott a zsidók között és már-már azt hitték, hogy harc és vérontás nélkül fogják legforróbb vágyaikat elérni. Sibilla-költők a „tengernevi” császárnak Isten küldöttjét üdvözölték s minden jel arra mutatott, hogy békés korszak fog felvirradni a Szentföld lakóira.

E reményeknek véget vetett Hadrian templomépítési engedélyének visszavonása. Midőn e visszavonó rendeletet felolvasták Jeruzsálemben, a családott nép elkeseredése határt nem ösmert. Nyomban fegyverhez akartak nyulni és a lázadás már akkor tört volna ki, ha a nagytekintélyű rabbi Josua le nem esendesíti a kedélyeket. Menenius Agrippához hasonlóan mesében tüntette fel a lázadás haszontalanságát. Az orszlán torkában — ez volt a mese — étkezése után egy esont maradt és nagy jutalmat ígért annak, aki a csontot kivieszi. Egy hosszucetű golya erre késznek nyilatkozott és kiszabadította az orszlánt kinos helyzetéből. Mikor jutalmát kérte, az orszlán gunyoson felelt: Elégjéd meg, hogy sérteletlenül kivetheted fejedet egy orszlán torkából! Mi is, ugymond rabbi Josua, elégedjünk meg, hogy a rómaiak karjai közt épségben maradhatunk és ne követeljük erőszakkal, hogy a császár megtartsa ígérteit.

A nép elszedelt, de a rajongásnak és szeretetnek Hadrian iránt vége volt. Barlangokban és

egyéb rejtkehelyeken készültek az ellentállásra, titokban nagy mennyiségű fegyvert hordottak össze és a szomszédos tartományokból a zsidók pénz és harcokot küldtek be az országba. Mindez oly titokban folyt, hogy a római hatóság tudomást sem vett róla, sőt mikor Hadrian Judeaét meglátogatta, meg volt elégedve a hódolattal, melylyel a lakosság körében találkozott. Talán ez birta a gondolatra, hogy a zsidó vallást megszünteti. Megtilta a vallás gyakorlatát és 132-ben kiadja a rendeletet, hogy Jeruzsálemet és a szentélyt építsék fel, de a város neve Aelia Capitolina legyen, a szentély pedig Jupiter imádsának szolgáljon.

A régóta lappangó forrongás erre nyílt lázadásba tört ki, a zeloták halált megvető hősiessége ismét felébredt és Palesztina csakhamar lángba borult. A lázadás élére Simon bar Kosiba állott. Ez volt eredetileg Bar-Kochba neve. Születéséről, neveletéséről nem tudunk semmit. Hirtelenül lép ki az ismeretlenség homályából, mint hős és hadvezér, mint népének megváltó messiása. A héber és római írók megegyeznek abban, hogy igen szép daliás férfi volt és csodás testi erővel rendelkezett. Az ostromló gépekből lehalló követeket állítógatá, térdével fogta fel és vetette vissza. Valószínűleg lázító beszédeinek hevességét jelképezi a monda, mely azt regéli róla, hogy szájából tüzet okádott a rómaiak ellen. Mindenfelől gyülekeztek köréje a seregek. Eleintén csak azokat akarta felvonní, kik hősiességük jelül egyik ujjukat levágják. De a rabbik ellenzték az önszonkítást s akkor azt kívánta, hogy pusztá kézzel cedúrású döntsenek le az erdőben.

A rabbik különben nem voltak feltétlen hívei. Egy részük állandóan ellene volt a harcnak és megjósolta a szörnnyű véget. De többségük rabbi Akibát követte, korának legkiválóbb írástudóját, ki már előbb is tevékeny propagandát fejtett ki a háború előkészítésére és most lelkesen csatlakozott a felkelő seregekhez. Midőn Bar

inséges emberen segíthet vele. Egyéb célja nem lehet az utazásának.

Ránk ezek az események csak a krónika érdekességével hathatnak, Külpolitikai értékük aligha van. Sem ok, sem ürügy nincs rá, hogy akár a mi, akár a cár külügyi nézetei és elhatározásai december óta elváltoztak volna. És decemberben mondta Goluchowski ezeket a mondatokat:

Bulgária belső bajaival szemben az elnézés bizonyos foka gyakorolható mindaddig, míg a nemzetközi térre át nem csapnak és arra zavarólag nem hatnak. De a határt nem szabad átlépniök és éppen erről gondoskodik az a megállapodás, amelyhez Oroszország oly előzékenyen nyújtott nekünk kezét.

BELFÖLD.

A közös költségvetés. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma délután Bécsbe utaztak, ahol holnap közös miniszteri értekezlet lesz az 1901. évi közös költségvetésről tárgyalás tárgyában. A tárgyalások előreláthatólag két napra terjednek és pénteken délután a magyar miniszterek alkalmasint visszautaznak Budapestre.

Az új miniszter esküje. Gróf Széchenyi Gyula holnap teszi le esküjét. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma este Bécsbe érkeztek. Gróf Széchenyi Gyula eskütételén Széll miniszterelnök fog intervenálni.

A magyar aranyjárdék Párisban. Egyik lap-társunk ma azt adta hírül, hogy a magyar aranyjárdékot március 12-én a párisi tőzsdén forgalomba akarták hozni, de ez a kísérlet kudarcot vallott, sőt a magyar papírt szégyenletes módon visszautasították. Ha ez így történt volna, akkor nagyon komoly esettel állanánk szemben. Szerencsére nem így áll a dolog, mert mindeddig szó sem volt arról, hogy a magyar aranyjárdékot Párisban forgalomba hozzák. Hogy ez megtörténhessen, szükséges, hogy a szóbanforgó papírnak a tőzsdén való jegyzését megengedjék. Amde ezt illetékes helyről senkinek kérte s egy elő sem terjesztett kérelmet vissza sem utasították. Azonfelül még francia bélyeggel is el kellett volna látni a magyar papírt, mielőtt a párisi tőzsdén forgalomba hozzák volna, de a lebélyegzést sem kérte mindaddig senki. Föltétlenül szükséges lett volna a magyar állampapírnak egy külföldi tőzsdén való forgalombahozatala előtt a pénzügyminiszternek beleegyezése is; de ezt sem kérték ki s bizonyára intézkedett volna Lukács László

pénzügyminiszter, ha hozzáfordulnak, hogy a forgalombahozatal előtt kérjék a tőzsdén való jegyzést s a járadék eladásával egy erős pénzsoportot bizott volna meg. Nem is képzelhető ez másként Lukács Lászlónál, akinek elcsátása, óvatossága s a viszonyok felől való teljes tájékozottsága ismeretes. Nem volt tehát kudarc a magyar aranyjárdék Párisban. Hanem azért mégis történt valami március Párisban 12-én. Egy ismeretlen coudisse-órg kísérletezett a magyar aranyjárdékkal, de nem a tulajdonképpeni tőzsdén, hanem a küllisszák között. És így érthető, hogy ezt a merész és legkevésbé hivatott kezekből eredő kísérletezést a nagy piac visszautasította. Megakadályozni pedig azért nem lehetett ezt előre, mert itthon senki sem tudott a vállalkozásról, utóbb pedig alig volt érdemes erre a jelentéktelen incidensre visszatérni.

A liptói alispán ügye. A Magyar Szó egyik utóbbi számában a liptómezei tömeges fegyelmi ügyekről, ezek közt Palugay Gyula alispán felfüggesztéséről írva, azzal vádolta az alispánt, hogy a megyei háznagy által elküvetett állítólagos okirathamisításokról tudomása volt és elküvetésüket egyenlően lehetővé tette egy a számvétséghez intézett rendeletével, melyben a számvétséget fegyelmi eljárás és felfüggesztés terhe alatt eltiltotta köteleességének teljesítésétől, a háznagy által bemutatott számláknak érdemleges felülvizsgálatától. Ezzel szemben Palugay Gyula alispán ur beküldötte hozzánk a megyei főszámvétséghez küldött rendeletének másolatát, amely igazolja, hogy a számvétséget nemcsak nem tiltotta el, hanem egyenesen utasította a megyei gazdasági ügykezelés megvizsgálására. A rendelet így szól:

Liptómezei alispánja. 15876—1898. Tek. megyei főszámvétségnek. Helyben. A csatló vizsgálati jegyzőkönyv a Címnek tudomás és megfelelő eljárás végett egy példányban kiadatik, az abban foglalt főispáni utasítás, valamint a megye ügyviteli szabályrendeletének 71. §-a alapján egyben felhívom a tek. urat, hogy ha a vármegye gazdasági ügykezelésének ellenőrzése közben valamely szabálytalanságot vagy hátrányos körülményt észlel, vagy ha különösen a megyei háznagy sáfarkodása ellen aggályai vannak, erről nekem mindenkor figyelemtelő jelentést tegyen, magától értetődően, hogy az ilyen jelentéseknek, melyek tüzetesen indokolandók, nem mende-mondáon s üres gyanúsításokon, de kézzelfogható s kétségtelen bizonyító erővel bíró konkrét adatokon kell alapulniuk. Liptó-Szent-Miklós, 1898. évi november hó 21-én.

Palugay Gyula,
alispán.

Törvényjavaslat a gazdaszisztekről. A gazdasziszte jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetnek megvitatására pénteken délután 4 órakor a földművelésügyi minisztériumban a földművelési miniszter előklote alatt értekezlet lesz.

Kosibát meglátta, felkiáltott: „Te vagy a megváltó! Reád vonatkozik Mózes jóslata, hogy „csillag (koccha) lép ki Jákobból.” Akiba állásfoglalása nagy befolyással volt a vezér előmerítésére, kit ezennel Bar-Kochbának, csillag fának neveztek. Serege rohamos gyorsasággal megnövekedett. Katonáinak számát Dio Cassius 580 ezerre teszi. Mikor szemlét tartott fölöttük, elbizakodott rajongással szölt az ég felé: Uram Istenem, nem kérem, hogy nekünk segíts, csak ne pörtöld ellenségeinket!

Égész Judaea harcoknak lett színhelye. A zsidókhöz csatlakoztak a samaritánusok is, de a keresztények távol tartották magukat a mozgalomtól. A makkabeusi hősiesség és a zeloták vakmerősége ismét csodákat mivelt. A római légiók legyőztek, egyik vár a másik után el-esett és néhány hónapig elkeseredett küzdelem után, csaknem az egész ország a zsidók kezében volt. Bar-Kochba önálló fejedelem gyanánt hozzáfogott az ország berendezéséhez, felállította a synhedriont, szervezte a bíróságokat, megerősítette a várakat és pénzeket veretett e felirattal: „Cheruth Jerusalem“ (Jeruzsálem felzabadoslása). Két és fél évig Judaea megint független ország volt.

De gyorsan bekövetkezett a lázadások rendes sorsa. A felkelő seregeket kezdetben siker koronázta, azután jön a hanyatlás és a végső elbukás: ez a szabadságharcok megszokott tragédiája és ez történt itt is.

Hadrian a sok veszteségtől főbőszítve sietve hívta el Britanniában harcoló legkiválóbb hadvezérét, Julius Severust és őt bízta meg a judaeai harcok vezetésével. Severus 134-ben megérkezett az országba és Bar-Kochbának tapasztalnia kellett, hogy az ügyes, a taktikában járatos római vezér és a harcedzett legiók ellen keveset használ a pusztá lelkesedés és bátorság. Severus kerülte a döntő ütközetet, ügyes fogásokkal szétválasztotta a seregeket és apró harcokkal győngyített ellenfelét. Mindkét részről tömérdek veszteség és vérontás jelezte a harcok menetét és 52 ütközet után Judaea ismét a rómaiakat uralta és

Bar-Kochba kénytelen volt megfogyott seregével a mesés nagyszágu Bethár városba vonulni.

Ennek a holtenger közelében fekvő városnak ma már romjai sínesnek meg, de akkor rengeteg nagyszámu lakosságot fogadott be; csupán a harcosok száma 80 ezerre rugott és bevehetetlen sziklavára egy évnél tovább dacolt a rómaiak kipróbált seregeinek. Az ostrom alatt Bar-Kochba csodákat mivelt, hősiessége mindig új erőt öntött a harcosok lelkébe és megadásról hallani sem akart. Csak néha érezte, hogy szeneeseüllaga lehanyaglott, ingerült lett, gyanakodott és mindenütt árulástól tartott. Gyanújának áldozata lett saját nagybátyja, az ősz és általánosan tisztelt rabbi Elezár, kit megrálgalmaztak előtte, hogy a rómaiakkal titokban összejátszik. Midőn az agg tudós magát igazolni nem tudta, Bar-Kochba haragjában megölte őt. E tette után a nép egy része elidegenedett tőle és kezdett kételkedni abban, hogy ő volna a messiás, mert ugy hitték, hogy csak a rabbi imája lett volna képes a várost megmenteni. Bar-Kochbát is kinozták lelkiismeretbeli furdaulásai és egy ízben égi hangot vélt hallani: Izrael karjait megbénította és szeme világát kioltotta, a te karod is lehanyaglik és szemed elhomályosul.

A harc a kétségbeesés hevességével folyt tovább és Severus már engedelmet kért Hadriántól az ostrom megszüntetésére, mert a várat bevehetetlennek tartotta. Mielőtt még a válasz megérkezett, Severus onnan kapott segítséget, ahonnan azt legkevésbé várta. A városban levő samaritánusok ugyanis már régen megbánták, hogy meg gondolatlanul a zsidókhöz csatlakoztak. Félve a rómaiak bosszujától elhatározták, hogy állással fogják magukat a kegyelemre méltóká tenni. Egy a városból kivezető titkos alagutat felfedeztek a rómaiaknak és egy roppant heves ostrom alkalmával, midőn Bar-Kochba már visszazaverte a támadást, a legionáriusok hirtelen feltűntek a város közepén. A győzelem reménye vad kétségbeeséssé változik át.

Iszonyú elkeseredéssel folyik tovább a harc, az egyik részen nem kérnek, a másikon nem

A budget a főrendiházban.

Budapest, április 4.

A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtt 11 órakor Samassa József egri érsek előklote alatt ülést tartott, melyen a Zsilinszky Mihály államtitkár által helyettesített Wlassics Gyula közoktatásügyi és gróf Széchenyi Gyula az ő felsége személye körüli miniszter kivételével a kormány valamennyi tagja résztvett. A bizottság először az 1900. évi állami költségvetést vette tárgyalás alá, melynek előadója báró Rudnyánszky József volt. Az általános tárgyalás során felszólalt gróf Dessewffy Aurél, aki visszatekintve a tisztviselői illetmények növekedésére, hangoztatta, hogy a közigazgatás egyszerűsítésében kell a további fizetés-emelések szükségességét fedezetet megszerezni. Szóba hozta azután a járadékadó rendezésének szükségét és felvilágosítást kért az ez iránti tárgyalások folyamatáról. Megemlítette a szesz-kontingens kérdését is és hangsúlyozta, hogy a kontingentált szeszből való részesedést nem a dohány- és répatermelésre alkalmas vidékekre, hanem azokra a gazdaságokra vélnő megfelelő mérvben alkalmazandóknak, amelyek az éghajlat és a föld termőképességénél fogva egyébként sokkal nehezebb viszonyok között vannak.

Rudnyánszky József bárónak az a nézete, hogy a közigazgatási tisztviselők illetményének rendezése meg kell, hogy előzze az állami tisztviselők további fizetés-emelését, mert azok viszonylag sokkal kedvezőlenebb helyzetben vannak és félni lehet, hogy alkalmas erőket másképpen nem lehet biztosítani. A fedezet és fokozatosság tekintetéből különben helyesli azokat a nézeteket, melyeket a pénzügyminiszter a képviselőházban hangoztatott, de arra kéri a pénzügyminisztert, hogy amikor a keretbe eső adminisztráció rendezése szóba kerül, a körjegyzőket az adókievítés körüli teendőktől lehetőleg mentesítse; mert ezek az államigazgatás egyéb ágazatában amugy is napról-napra fellépő követelményekkel csak úgy tudnak megküzdeni, ha a pénzügyi adminisztrációt őket a közreműködéstől lehetőleg felmenti. Kapcsolatosan a közigazgatás terén létesítendő egyszerűsítésekkel, kéri a kereskedelmiügyi minisztert, hogy a statisztikai adatok gyűjtésénél a lehető egyszerűsítéseket hozassa be, mert újabb időben olyan aprólékos és oly messzemenő követelményekkel lépnek fel, hogy a közigazgatási tisztviselők ezeknek megfelelni valóban képtelenek. Minden felesleges adat, felesleges rovat mellőzendő. Végül kéri a kormányt, hogy az alapok és alapítványok kezelési költségeinek rendezéséről terjeszzen a törvényhozás elé megfelelő javaslatot, mert a maga részéről anomáliának tartja, hogy ezen különböző rendeltetéssel bíró alapok és alapítványok jövedelméből fedezzék azokat a kiadásokat

adnak kegyelmet; az öldöklésnek csak akkor szakad vége, mikor már mindenkit leglyilkoltak. A város roppant nagy számu lakosságából alig menekültek meg néhány és a vér patakokban folyt a tengeri. Bar-Kochbát a vár falához támasztva kigyótol megmarva holtan találták. Alkalmasint midőn látta, hogy vége volt mindennek, készen tartott kigyóval ölette meg magát, nehogy a rómaiak kezébe kerüljön. Julius Severus holttá látta azt mondta volna: Csak az istenek ölheték meg, emberek nem bírhattak volna vele!

Bethár elesetével a harc be volt fejezve. Néhány ütközet után a rómaiak örökre megsemmisítették Judaea függetlenségét. Ez volt „az utolsó polemos.” Többé nem kísérlethettek meg a zsidók szabadságuk kivívását. Elszéledtek a föld minden irányában. A legtöbben Babiloniába menekültek, ahol egy időre újból felvirágozott a zsidók szellemi élete. Akik az országban maradtak, azok a rómaiak megtorló bosszujának minden kínjait szenvedték keresztül. Hadrian kegyetlen rendeletei megöltözték a szent könyvek tanulmányozását és a vallásos szabályok követését. Akik a rendeletet megszegtek, irgalmatlanul megölték. Az előklőbb rabbi vértanuhalált szenvedtek. Legszörnyűbb halál érte Akibát. Vasfűszékkel szaggatták szíjével a testét. A kinkat mosolygva tűrte el és Isten egységének hitvallásával ajakán lehet ki lelkét.

Bizonyára ezek a kegyetlenségek okozták, hogy a háború vezetőjének emlékeit népe nem őrizte meg elég hálással. Megtagadta Bar-Kochbától a vértanu glorióklóját és nem a lángleklő szabadságharcost, hanem az ál-messiást, a hamis megváltót látta benne. Csak a késő utókor, az újabb történelem szolgáltat igazságot Bar-Kochba emlékének és érdemül tudja be, hogy ha már el kellett buknia a zsidó nemzetnek, legalább szépen és hőiesen bukkott el a rómaiak túlereje és hatalma előtt.

Az újabb történelem híven feljegyzí és méltányolja s az újabb zsidó költészet megéneklí a hős Bar-Kochba tetteit.

kat, amelyek az állami felügyeleti és rendelkezési joggal kapcsolatosak.

Samassa József egri érsek: Felveti a kérdést, vajjon a költségvetésben kifejezésre jutó nagy kiadási keret talán-e fedezetet hosszabb időn át? Nézete szerint minden vonalon a legszigorubb takarékosságot kell alkalmazni, még pedig komolyan. Azt hiszi, hogy az így előállítható fedezet számos szükséglet kielégítését engedné meg.

Lukács László pénzügyminiszter: Megjegyzi, hogy a jelenlegi kiadások kerete csak abban az esetben nem találna a jövőben fedezetet, ha rendkívüli kedvezőtlen viszonyok állanának be. A tisztviselői fizetések további emelésének költségeit részint az egyszerűsítésekkel kapcsolatos megtakarításokból, de másrészt a természetesen fejlődő jövődalmi felelegyekből véli fedezhetőnek. A járadékadóra nézve megjegyzi, hogy tárgyalások vannak folyamatban. A szeszkontingensre vonatkozólag hangsúlyozza, hogy nemcsak a mezőgazdasági, hanem az ipari szeszgyárak is támogatandók. Egyébként a mezőgazdasági szeszgyárakra nézve gróf Dessewffy által hangoztatott nézeteknek az új törvényjavaslat még fog felelni. Végül kijelenti, hogy az adók reformjával kapcsolatosan lesz róla gondoskodás, hogy a körjegyzők az adókezelés körüli ténykedéseknél lehetőleg mellőztessenek.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a statisztikai adatok gyűjtésénél a lehető egyszerűsítéseket meg fogja tenni.

Azután báró **Rudnyánszky József** előterjesztette a bizottság jelentését a költségvetési törvényről és az azzal kapcsolatosan hozott képviselőházi határozatokról. A jelentés, amely végső sorokban a takarosság hangsúlyozása mellett egyuttal a bizottság bizalmának ad kifejezést a kormány működése iránt, egyhangulag elfogadott.

A bizottság azután az 1893: IV. törvények 14. és 15. §-ainak kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta és **Samassa József** elfogadta.

KÜLFÖLD.

Ferdinánd fejedelem utja. Szenzációként bocsátották világra a bulgáriai táviratok Ferdinánd fejedelemnek váratlan elutazását, amelyet házassági szándékkal és királyi koronára való aspirációval hoznak kapcsolatba. Bármi célja legyen is a fejedelem elutazásának, annyi bizonyos, hogy nem történt titokban. Egy távirat már tegnap adta volt hírül az elutazást s maga a fejedelem távolléte idejére a minisztertanácsra bízta a régensséget, még pedig nyílt proklamációban, így tehát a kormány tudtával és hozzájárulásával és nem titokban indult el hazulról. Itt adjuk az erre vonatkozó mai táviratok sorozatát:

Szofia, április 4.

Ferdinánd fejedelem egészen váratlanul elhagyta fővárosát. Utazásának célját senki sem tudja, de azt hiszik, hogy valami nagy eseménnyel jügg össze.

Bécs, április 4.

Ferdinánd fejedelem ma reggel ide érkezett. Megérkezése a legnagyobb titokban ment végre s jóformán senkinek sem tudott róla. Jövetelét sem a rendőrségnél, sem a bolgár ügyvivőknél, sem a vasúttisztviselőknél nem jelentették be s így senki sem adhatott felvilágosítást megérkezéséről. A Kóburg-palotában is rendkívül titkolják a fejedelem megérkezését, de tudósítók azért mégis megállapíthatják, hogy a fejedelem valósággal ide érkezett, de azt már nem sikerült megtudni, hogy innen hová utazik.

Bécs, április 4.

*Ferdinánd bolgár fejedelem ma reggel a legnagyobb titokban ide érkezett. Az utazás annyira titokban történt, hogy a fejedelem nem is Szófiából, hanem Filippopolisból indult el s ott bízta a kormányzást a minisztertanácsra. A fejedelem Bécsben nem tesz látogatást, hanem tovább utazik állítólag San-Remóba, valósággal azonban Cannesba, ahol anyja **Klementina** hercegnő van. Ugyanott van **Helén orosz nagyhercegnő**, **Vladimir nagyherceg** és **Mária Pavlovna nagyhercegnő** leánya, akinek kezét Ferdinánd fejedelem meg akarja kérni. A fejedelem ezzel a bolgár királyságnak akarja utját egyengetni.*

Szofia, április 4.

*Ferdinánd fejedelem proklamációt bocsátott ki, amelyben a régensséget a minisztertanácsra ruházta s azt mondja, hogy külföldre utazik. A **Narodni Práva** jelentése szerint a fejedelem családja látogatására San-Remóba utazott.*

Szofia, április 4.

A bolgár távirati ügynökség jelenti: *Ferdinánd fejedelem tegnap, miután a régensséget a minisztertanácsra ruházta, San-Remóba utazott, hogy meglátogassa és hazakisérje ott időző gyermekeit.*

Bécs, április 4.

A *Pol. Corr.* jelenti: *Ferdinánd bolgár fejedelem, aki átutazóban ideérkezett, még ma folytatta útját San Remóba, ahol valószínűleg néhány hétig marad.*

Merénylet a walesi herceg ellen.

Budapest, április 4.

Brüsszelből ma éjjel az a váratlan hír érkezik, hogy az ottani északi pályaudvaron egy ismeretlen ember rálőtt az átutazó walesi hercegre. A herceg szerencsére sértetlen maradt s a merénylőt, ki a szalonkocsi lépcsőjére ugrott s úgy lőtt az angol trónörökösre, letartóztatták ugyan, de az első távirati értesítések még nem adnak felvilágosítást a merénylő személyéről és tettének okáról. Az első gondolat, mely e hír olvastán mindenkinek az eszébe ötlök, az, hogy a roszszent nyilván a délafrikai háborúval van kapcsolatban s valami fanatikus boer-barátnak a bosszujára akart lenni. Belgiumban sok hollandus van s a vélemények, mint am azok fajrokonai, természetesen rokonszenveznek a boerokkal. Közeli van hát az a föltevés, hogy egy elkeveredett ember az angol trón örökösén akarta megbosszulni azt az igaztalan háborút, amelyet az angolok a korona helybenhagyásával a boerok ellen folytattak. Bármit legyen is, a merénylet híre kétségtelenül nagy szenzációt fog okozni mindenfelé. A walesi hercegről csak az imént jelentették ki hivatalosan, hogy nem megy el a párisi kiállítás megnyitására. A francia élelclapok a boer háború miatt nagyon gyöngédtelenül bántak Viktoria királynővel. A guny fegyvere után — amely nem öl — a gyilkos fegyver csöve irányult az angol trón képviselője ellen. Nem ölt az sem. De ez csak pusztá szerencse. A délafrikai háború nemcsak az angol generálisokra nézve veszedelmes. Ime a biztos távolban élő trónörökös is környékezte már a golyó s talán fölébe sugta a walesi hercegnek, hogy a háború fejedelemek nem csupán népeik életével játszanak, hanem néha a magukéval is.

Brüsszel, április 4.

Egy ismeretlen ember az éjszakai pályaudvaron rálőtt a walesi hercegre, aki Kopenhágába utaztában ma délután 5 óra 30 perckor a pályaudvarba érkezett. A herceg szerencsére sértetlen maradt. A merénylőt letartóztatták.

Brüsszel, április 4.

A walesi herceg ellen elkövetett merényletről a következő részleteket jelentik:

A hercegi pár Kopenhágába utazva, öt óra körül érkezett a palotából a pályaudvarra. A hercegné egy udvarhölgygel az ebédlőbe ment, míg a herceg titkárával a peronon maradt s felalá sétált. Azután titkárával beült a szalonkocsiba.

Egyszerre egy körülbelül 17 éves suhanc a kocsi lépcsőjén termett, beütötte az ablakot és revolverrel kélszer rálőtt, de nem találta. Amint aztán el akart menekülni, a lövés zajára előrohant vasuti alkalmazottak elfogták.

A pályaudvaron, ahol sok ember volt, ropant nagy mozgalom támadt. A herceg kihajolt az ablakon és a feleje siető állomásfőnököt megnyugtatta és azt mondta neki, hogy nem sebesült meg.

A pályaudvaron összegyűlt tömeg rokonszenvesen üdvözölte a herceget, aki köszönve viszonzotta az üdvözlést. Mosolyogva kérdezte azután az állomásfőnököt, hogy elfogták-e a merénylőt.

A hercegnő a zajra kisetett a peronra, ahol megtudta a merényletet. Hatodfél óraker a hercegi pár minden további incidens nélkül tovább utazott.

A merénylőt nyilván a boerok iránt érzett rokonszenve bírta a büntetetre.

A herceg különös kívánatára ezuttal semmi biztossági intézkedést nem tettek a hatóságok.

A kormány jelentést küldött a merényletről Londonba és mély sajnálatának adott kifejezést a miatt, hogy belga földön fegyvert emeltek az angol trón örökösére ellen.

A merénylőt azonnal kihallgatták és azt vallotta, hogy politikai okokból követte el tetteit. Meg akarta bosszulni a boerok ellen elkövetett igazságtalanságot és sajnálta, hogy szándéka nem sikerült.

Lipót királyt, aki Wiesbadenben időzik, táviratilag értesítették a történetekről.

London, április 4.

A merényletről szóló hír az esti lapok számára már későn jött, de azért mégis futótüzként terjedt el a városban. Eleinte kétséggel fogadták és csak akkor hitték el, mikor a lordmayor a brüsszeli táviratot a városházán kifüggesztette.

— Este 10 óra 10 perckor.

Attól lehet tartani, hogy a merényletnek heves sajtó-agitáció lesz a következménye Belgium ellen. A *Daily Mail* már ma reggel kapott egy brüsszeli táviratot, amely azt jelentette, hogy *Vanderwilde* boer-barát képviselő a walesi hercegi pár keresztülutazása alkalmából tegnap este gyűlést hívott egybe, amelyen az angol királyi család tagjai ellen sértő beszédeket tartottak. Politikai körökben a merényletet egy örült tettének tekintik. Ez az első merénylet, melyet a walesi herceg ellen elkövettek, aki ugy Angliában, mint a kontinenten a legnagyobb népszerűségnek örvend. Már ma este igen sok személyiség, köztük sok diplomata is megjelent a walesi herceg marlborough-streeti lakásán, hogy a kített ivre beírja nevét.

Brüsszel, április 4.

A *Soir* szerint ma este két egyént tartóztattak le, akikről azt hiszik, hogy a merénylő bűntársai. Ugy látszik, hogy ott egy hollandi összeküvés forg fenn és hogy a merénylő hollandi.

Anglia és gyarmatai.

London, április 4.

Az alsóház mai ülésén *Hedderwick* (liberális) határozati javaslatot nyújt be, amelyben a birodalom érdekében kívánatosnak tartja, hogy a gyarmatoknak közvetlen képviselőik legyen a birodalmi parlamentben.

Trevellian (liberális) támogatja az indítványt.

Chamberlain gyarmatügyi miniszter ellenzi az indítványt, mert korainak tartja. Ha az indítványt az a célja, hogy a gyarmatok és Anglia között szorosabb kapcsolatot teremtsen, az indítványt nálánál melegebben senki sem pártolná. Nem hiszi azonban, hogy ilyen bonyolult kérdésben ezt a célt merőben teoretikus határozatokkal el lehetne érni. Ennek a változásnak, mint minden mélyreható változásnak, lassankint és a gyarmatok teljes hozzájárulásával kell végbemennie.

Chamberlain beszéde további folyamán esatlakozott ahhoz az elismeréshez, amelylyel *Hedderwick* a gyarmatokról nyilatkozott, de azt mondja, hogy *Hedderwick* téved, ha azt mondja, hogy a gyarmatok Anglia hívásának engedelmessékedtek. Anglia nem szólította fel a gyarmatokat. A gyarmatok önként ajánlották föl segítségüket, amelyet Anglia örömmel fogadott el. Ha a gyarmatok segítsége és áldozatai már most is ilyen nagyok, mennyivel nagyobb lesz segítségük, ha Anglia szorultságában vagy valamely komoly baj esetén hozzájuk fordul. Viszont azonban a gyarmatok is meg lehetnek róla győződve, hogy ha valamely kérdésel fordulnak az anyaországhoz, kérelmüket a brit parlament kedvezően fogja tárgyalni. De hát kívánták-e valaha a gyarmatok az anyaországhoz való viszonyuknak olyan módosítását, amelyet az indítvány ajánl? Eddigéig egy gyarmat sem terjesztett elő határozott javaslatokat ilyen értelemben. Bármennyire egyetérték is az indítvány céljával, mégis az a meggyőződés, hogy e cél elérését mi sem akadályozná jobban, mint a részletek korai tárgyalása. Amennyire a gyarmatok maguk hajlandók az anyaországgal való szorosabb kapcsolatot keresni, Anglia szívesen követi őket ezen az úton. De ha tekintetbe vesszük a kérdés rendkívül bonyolult voltát, még nem érkezett el az ideje annak, hogy Anglia a gyarmatok elé állhasson azzal, hogy milyen formája legyen a birodalmi egységnek. *Hedderwick* indítványa részint határozatlan, részint túlságosan határozott. Nem ajánlok határozott tervet, de a federációt kizárom. A gyarmatok soha sem fognak beleegyezni abba, hogy a birodalmi parlamentben való képviselőért lemondjanak mostani függetlenségükről és kénytelenek legyenek háborúban segítségére lenni Angliának és adókat fizetni az anyaországnak. Másfelől miként egyezhetnék bele Anglia, ha neki nem szabad a gyarmatok hazai ügyeibe beavatkozni, abba, hogy a gyarmatok az ő ügyeivel foglalkozzanak. A gyarmatok képviselőinek a szavazásoknál könnyen döntő befolyásuk lehet a parlamentben. Vajjon megdöntötték-e azok, akik *Hedderwick* indítványát támogatják, milyen következményei lesznek a finansziális szempontból annak, hogy ennyi gyarmati képviselő jut be az angol parlamentbe? Ezzel kapcsolatosan megjegyzi a szónok, hogy ő soha sem ajánlotta a birodalmi vámszünetet, mint olyan gyakran állítják. Ő csak azt mondta, hogy ha a gyarmatokkal valamilyen pénzügyi egyezményt kötnek, egyetlen forma, amely az ő nézete szerint némiképp kedvezőnek tekinthető, a birodalmi vámszünet-

ség volna, amelyben a birodalom egyes részei között szabad volna a kereskedelem, ellenben a külfölddel való forgalomban vámokat szednének.

Trevelyan erre annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a gyarmatoknak az ő ügyekben szólásjogot kellene adni, de ebben az esetben is inkább válnék javára az ügynek egy külön delegáció, mint például az ausztráliai államszövetségről szóló törvényjavaslat esetében. A Ház tehát nem tegeyen semmi intézkedést, hanem várja meg inkább a gyarmatok kezdeményét. Azt ajánlja tehát, hogy az indítványozó vonja vissza indítványát.

Hedderwick erre visszavonja indítványát és ezzel ez az ügy elintéződik.

*Wedderburn*nak azt az indítványát, hogy az indiai éhínség okait beható vizsgálattal derítsék ki és az éhínség ismétlődésének megakadályozására a lehető legjobb óvintézkedéseket alkalmazzák, 155 szavazattal 62 ellenében elvetették, ellenben *Mac Iver*nek azt a pótindítványát, hogy a Ház legmélyebb részvétét fejezze ki India bafai fölött és bizza a kormányra a birtokviszonyoknak és az ipari viszonyoknak olyan megváltoztatását, amely az éhínség és a pestis következményeit enyhítheti, elfogadták.

A vita folyamán *Forster* dicsérte a kormány eljárását, elengette az indítványozott vizsgálatot és a mellett szólalt föl, hogy a birodalom adjon segítséget Indiának, elismerésül annak a rázaszkodásnak, amelyet India a birodalom iránt legutóbb tanúsított.

Hamilton, India minisztere, elismeri, hogy a mostani éhínség a legnagyobb ebben a században, de a kormány intézkedései következtében a halandóság sokkal kisebb, mint ezelőtt volt. A vasuti hálózat fejlesztése következtében az élelmiszerek olcsóbbak lettek és az inség-munkák révén öt millió ember jutott keresethez. Az országos bank intézménye Indiában kitűnően bevált. Jó volna, ha a földműveseknek is lehetne előlegeket adni. Az indiai kormány még tovább fogja fejleszteni a vasuti hálózatot, folytatni fogja az ország csatornázását és minden lehető el fog követni, hogy a lakosságának minél több foglalkozást biztosítson.

A háború.

Budapest, április 4.

A harctéri helyzet érdekességét egy pillanatra elhomályosítja az a nevezetes incidens, amely *Portugál* és Anglia közt fölmerült. A portugál külügyminiszter megerősítette kijelentésével azt a hírt, hogy *Portugál* megengedte, hogy *Beirából* *Umtaliba* a vasuton angol csapatokat szállítsanak, s hozzátette, hogy erre nézve *Portugál* már a háború előtt megegyezett Angliával, s így nincs a dologban olyasmi, ami a semlegeség megsértésének volna mondható. Más államokban azonban nem így vélekednek; a francia sajtó máris állást foglal a portugál kormányról eme túlságosan angol-barát politikájára ellen, sőt egyes lapok a francia kormányt diplomáciai akció indítására unszolják. Ha a francia kormány hajlandó lesz erre, a kérdés könnyen okozhat nemzetközi komplikációkat.

Mai harctéri és egyéb távirataink a következők:

(Ujabb harcok.)

London, április 4.

A boerok múlt vasárnap a bloemfonteini vízvezeték mögött megtámadták az angol előőrseket. Az angol gyalogság visszavonult egészen a Koornspruit-til nyugatra levő dombokig, alkonyatkor angol lovaság érkezett, amely puskatűzet indított a boer hadállás ellen, de a boerok nem viszonozták a tüzet. Ugy látszik, hogy a boer csapatok száma hétfőn reggel kilenczeker emberről ezernyolcszázra születt le s vagy a hátvéd ez a csapat, amely a főesereg visszavonulását fedezi, vagy pedig a boerok megosztották hadseregeket. Híre jár ugyanis, hogy egy boer csapat délről, egy másik pedig keletről nyomul előre a vasutvonal ellen.

London, április 4.

A *Times*nak jelentik Bloemfonteinből 2-iki kelettel: Az ellenség mozdulatai vállalkozó kedvre vallanak és azt bizonyítják, hogy *Oranje* északi részében a boerok erősebben tartanak össze, mint eddig látszott. *Olivier* akciója, aki *Ladybrandot* ismét megszállta, azután pedig segítőcsapatokat vont össze és *Tabu Nehu* ujra bevette, stratégiai remekelés volt, amennyiben kiaknázták előnyét *Roberts* lord hadállásának egyetlen hozzáférhető pontján. Ez a dolog főként azért sajnálatos, mert kitént, hogy nem voltunk képesek délkeleti és keleti ültetvényeseket, akik fegyvereket kiszolgáltattak, teljesen megvédeni.

Ugyanennek a lapnak jelentik Fokvárosból tegnapielőtti kelettel: Mikor az angol kiséret és az ágyuk Koornspruitnél lesbe kerültek, ugylátszik, egyetlen ember sem volt a sereg élén, aki körülnézett volna. A kíséret nyugodtan baktatott előre s csak akkor vette észre, hogy valami baj van, amikor a fél kíséret már az ellenség hatalmában volt.

London, április 4.

Bloemfonteintől északkeletre és *Tabu Nehu* mellett a helyzet nem egészen világos. Az angol

esapatok tegnapielőtti következőképpen voltak elhelyezve: *Tucker* hadosztálya *Carree* Sidinget tartotta megszállva, a vasut mellett tovább keletra a tizenkettedik dandár foglalt állást, a jobb szárnyon a kilencedik hadosztály volt *Coleville* parancsnoksága alatt és ugyanott táborozott *French* lovassága is. Az angolok még nem ismerik eléggé a boerok hadállását, csak azt a hadtestet ismerik föl, amely *Olivier* vezetése alatt Dél-*Oránjéból* a keleti határ mentén keresztüljött az angolok hadvonalán. Ez a csapat még megszállva tartja a bloemfonteini vízvezeték és az e mögött levő hegydombokat megerősítette. Egyébiránt a bloemfonteini vízű elvezetése nem volna nagy csapás az angolokra, akik másképpen is szerezhetnek vizet.

London, április 4.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Bloemfonteinből 2-iki kelettel: *Colleville* hadosztálya *French* tábornok lovasságával visszaérkezett Bloemfonteinbe. Itt minden nyugodt. A vízművek elpusztítása nagy kellenéseket fog okozni. A fürdővízzel takarékosabban kell majd bánni. Ivóvizből azonban elég nagy készlet van.

London, április 4.

Az a kevés távirat, mely a bloemfonteini helyzetről érkezett, nyugtalanságot kelt. Érthetetlennek tartják, hogy miért nem tesz semmit *Roberts* és hogy *French* és *Coleville* miért érkeztek vissza Bloemfonteinbe, a nélkül, hogy a boerokat megtámadták volna. Egyes katonai szakértők azt mondják, hogy *Roberts*nek nyilván megállapított terve van, melytől nem tér el, mielőtt valamennyi előkészületet meg nem tett. Csak azt kezdeni a vízműveknél és elfogadni a boerok által választott csatateret, *Roberts* taktikája ellen volna.

(Vegyes hírek.)

London, április 4.

A boerok mindazokat a farmereket, akik az angoloknak alávetették magukat, lassankint összegyűjtették s hadi foglyoként *Kroonstadba* küldik.

London, április 4.

A *Times*nak jelentik *Loourenco-Marquezból* 2-iki kelettel: Hír szerint *Transvaalban* a Rand valamennyi bányáját csütörtökön elzárták. Az ott dolgozó angol munkásokat és a köztársaság más részeiben lévő angolokat, közülük az angol bankhivatalnokokat is, kiutasították.

London, április 4.

A *Morning Leader* katonai munkatársa, *Williams*, nagy dicsérettel ír *Botha* Lajos tábornokról, az új boer fővezérről. *Botha* diéséri, mondja a többi közt, hogy kinevezése után az első ütközet a legjobb angol csapatok határozott vereségével végződött. Sajnálatos, hogy a vereség *Broadwood* ezredest, a 12-es dzsídás lovasok parancsnokát érte, aki a mádi elleni háboruban *Lord Kitchener* lovasságának feje és a lord jobbkéz volt. Valószínű, hogy a vakmerő boerok már észrevették, hogy nagyon közel merészkedtek *Roberts* főtáborához. A bloemfonteini vízvezetékénél történt eset nemcsak határozott vereség, de megbocsáthatatlan vereség volt.

London, április 4.

A reggeli lapok azt jelentik Fokvárosból, hogy egy szállítóhajó *Cronje* tábornoknál, *Schiel* ezredessel és ezer boer fogollyal *Szent-Ilona* felé indult.

London, április 4.

A *Central News*nak azt jelentik Hamburgból, hogy a német császár dr. *Leyds* útján kondoleált *Joubert* tábornok halála alkalmával, ki iránt a császár a legigszabb nagyrabecseléssel viseltetett.

Brüsszel, április 4.

Tegnap este valamennyi politikai párthoz tartozó polgárok titkos meetinget tartottak, amelyeken Angliának háborúját ítélték el a leghevesebb beszédekben az egyes népszónokok. A szociálisták valamennyi párt közül a leghevesebben támadták Angliát a *Transvaal*-háború miatt és egy határozatot, amelyet a népgyűlés Anglia háborúja ellen hozott, ajánlott levélben küldenek el a brüsszeli angol követnek.

Fokváros, április 4.

Milner fokföldi kormányzó visszaérkezett Fokvárosba.

New York, április 4.

Davis Wabster belügyminiszteri titkár lemondó kérvényet elfogadták. *Davis* úgy nyilatkozott a *New York Herald* tudósítója előtt, hogy *Predriát* bevehetetlennek tartja és nem hiszi, hogy az angol csapatok átkelhetnének a várost körülvevő magaslatokon, amelyek tele vannak *Krupp*- és *Creusot*-ágyúkkal.

(Elmenekült boer foglyok.)

London, április 4.

Fokvárosnál sikerült két csapat boer foglyoknak megmenekülni. Midőn a foglyok közül néhányat egy vasuti kocsiában felőledeztek, ezek az ablakon kiugrottak s újból elmenekültek.

(Anglia és Portugál.)

Lisszabon, április 4.

A képviselőházban *Beirao* külügyminiszter kijelentette, hogy Anglia engedelmet kért arra, hogy *Beirán* és *Umtalin* át portugál területen katonát és hadiszert szállíthasson, amit *Portugália* meg is engedett.

Anglia élt ezzel az államszerződéseken elismert jogával. Ezeket a háború előtt kötött szerződéseket a mostani háború nem semmisítheti meg. *Portugália* lojalisan értesítette elhatározásáról a transvaali kormányt és a semleges követelményeinek egészen korrektül megfelelt. Mindenkit, akit erről az ügyről értesíteni kellett, értesítették. A miniszter végül ünnepiesen kijelenti, hogy az angol kormány *Portugáliával* olyan viszonyban van, amely bensőbb és lojálisabb nem is lehet. Adja Isten, így fejezte be szavait a miniszter, hogy ez a viszony mindig ilyen legyen.

Páris, április 4.

A *Matin* értesülést szorint a portugál kormánytól felvilágosítást kérték az angol csapatoknak *Beirán* és *Umtalin* át való szállítása dolgában. Az *Eclair* szerint az idegen hatalmaknak, de különösen Franciaországnak joga van *Portugáliát* ezért kérdőre vonni. A nevezett lap azt kívánja, hogy a francia kormány azonnal komoly diplomáciai akciót kezdjen.

(Tüntetés Schreiner ellen.)

Fokváros, április 4.

Tegnap itt, valamint a Fokgyarmat és *Natal* összes nagyobb városaiban nagy népgyűlések voltak, amelyeken nagy lelkesedéssel olyan határozatokat hoztak, amelyek a boer köztársaságok anektálását követelik. A fokvárosi gyűlés után, amelyen a polgármester elnökölt, a gyűlésben résztvevő tömeg *Schreiner* miniszterelnökkel találkozott, akit ordítva és fütttyökkel fogadtak. *Schreiner* egy kávéházba menekült, ahonnan aztán a parlamentbe ment. Ott hajdanófel meghallgatta a nemzeti himnusz, amelynek eléneklése után a tömeg megnyugodott.

HIREK.

Budapest, április 4.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 31-én új előző-és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— *Eáró Seefried* — magyarországi földbírtokos. *Bárá Seefried*, aki tudvalevőleg királyunk unokáját, *Lipót* ba'or herceg leányát bírja felelőségül, megvette gróf *Draskovics* horvátországi birtokát. A báró ott fog állandóan lakni.

— *Brandes beteg*. Hazánk hírneves vendége *Brandes György* ma itt a fővárosban megbetegedett. Feléledt egy régi érgyuladása, mely már három ízben döntötte ágyába. A betegség ma délelőtt jelentkezett nála, szerencsére ezáltal könnyebb alakban mint eddigéle. Rendelő orvosa dr. *Schwarz* Arthur egyetemi magántanár tőkéletes nyugalmat ajánlott neki s reméli, hogy a baj nem lesz súlyos lefolyásu. *Brandes*nek holnap kellett volna Mezőhegyesre és onnan Debrecenbe utaznia; meg akart ismerkedni egy nagy magyar mintagazdasággal s a hortobágyi néppel. Ohajtjuk, hogy kiváló vendégünk egészsége mielőbb helyredálljon s nemsokára ép erőben folytathassa tanulmányútját hazánkban.

— A belga királyról. A lapokat legutóbb az a hír járta be, hogy *Lipót* belga királynak olyan súlyos személya van, hogy elveszté szemvilágát. E híresztelésekkel szemben, csak annyi igaz, hogy a király látóképessége rendkívül meggyöngült és ennek következtében fölkereste *Pagenstecher* wiesbadeni professzort. A királynak az volt a szokása, hogy este órákosszat olvasgatoit, a legtovább az apróbetűs angol újságokból és gyakran íróasztalánál is dolgozott. És amikor ezt elmondta a professzornak, ez nagyon szívére kötötte, hogy kimélje magát és sok olvasástól tartózkodjék. Azóta a király úgy olvastatja föl az újságokat és lediktálja mindazt, amit azelőtt maga szokott írni.

— **A pápa Magyarországról.** A pápa hatszor ült László Fülöp magyar festőnek, aki a *Schmünnerei Múzeum* részére készíti el XIII. Leo arcképét. Az ülések alatt sokat beszélgetett Lászlóval s nagy érdeklődést mutatott a magyar viszonyok iránt.

— Van-e maestro, önkénel szecesszió? — kérdezte egy alkalommal a pápa.

— Van — felelt László — s főleg a fiatal nemzedék lelkesedik érte, de az idősebb művészek is elcsájitának egyet-mást az új irányból.

— Ugy látom — folytatta a pápa — hogy a szecesszió egyetlen egy országban sem tud felmutatni valóban nagy művészt s nyilván közfel-fogás az, hogy ez irány csak átmeneti marad. Egyébiránt csodálom, hogy milyen nagy és kiváló festőművészek vannak a magyar nemzetnek, vannak olyan nevei, melyeket az egész világ ismer.

Más alkalommal a pápa a magyar nemzeti zárandoklortól beszélgetett a festőművészzel.

— Jönnék-e sokan Magyarországból? — kérdezte a pápa. — Lesz-e velők sok püspök?

— A magyar lapokban olvassom, válaszolt László, hogy a hercegprímás és tíz püspök fogja vezetni a zárandoklort, melyben a főranguktól kezdve minden társadalmi osztály képviselve lesz, hogy szentségednek hódolatát bemutassa.

— Nagyon örülök. Mindig szeretettel és kitüntető fogadom a magyarokat. Huszáriztitek és más katonatisztetek alakjában ismertem meg őket, először benevőtök kormányzó, majd perugiai püspök koromban. Érintkeztem velük, mikor brüsszeli nuncius voltam. Ha jól emlékszem, Zichy és Esterházy grófok is voltak a tiszték között. Szeretném és bnyulom nemzetüket, testi és lelki erűjüket, s a gondviselés kegyét, hogy a kereszténység védőbástyáinak tette őket. Hol vannak a hunnok, gótok, burgundok? A magyar név és dicsősége nélkül nem volna tökéletes a keresztény kultúra története.

Más alkalommal ismét megemlítette a pápa a zárandoklort, biztosítván, hogy az Rómában kitüntetett fogadtatásban fog részesülni.

— Jöjjenek minél többen, püspök és polgár, mágnás és földműves. Atyai szeretetemen áldom meg mindnyájukat egyenkint — fejezte be a beszélgetést a pápa.

— **A zágrábi Erzsébet-alap.** Az Erzsébet-alap központi bizottsága ma tartotta Zágrábban záróülését gróf Khuen-Héderváryné elnöklötte alatt és elhatározta, hogy a befolyt 160.000 koronával nyolc ingyenes helyet alapít az októberben megnyíló zágrábi leány-internátusnak. A nyolc ingyenes helyet egy-egy szegény árvának juttatják a nyolc horvát-szlavonországi vármegyéből. A megtakarítandó összegeket újabb ingyenes helyek alapítására fordítják. A bizottság lelkes szavakkal köszöntötte meg gróf Khuen-Hédervárynének fáradozását.

— **Schenk professzor penzióba ment.** Schenk professzor kissé letér a tudományosság utjáról s irt egy broszúr, amiben elárulja az emberiségnek a titkok-titkát. Aki fiút és aki lányt akar, megtalálja benne az utasítást ahhoz, hogy a vágyát elérje. A bécsi egyetem, melynek embriológiai intézetében élnek a tudós professzor, nagyon zokon vette ezt a piaci tudományoskodást s a tanári kar boykottálta a kollégát. A kiközösítésnek el is érkezett az eredménye. Schenk professzor penzióba küldték s előadásainak folytatásával dr. Schaffert bízták meg.

— **Estély az Iparoskörben.** A fővárosi iparos körben sikerült estély volt ma Márkus József főpolgármester és a székes főváros tanácsának tiszteletére. Az estélyen nagy számmal jelentek meg a főváros vezérférfiai, valamint az Iparoskör tagjai.

Az estét a Kőr gyermekerege által lelett toborzó és körmagyar nyitotta meg. Majd magyaros vacsora következett, amelyen először Ráth Károly kir. tanácsos, elnök ünnepelte Márkus József főpolgármestert huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmából. Márkus József főpolgármester kijelenti, hogy annyival büszkébb az iparosok üdvözlésére, mert maga is iparos szülők gyermeke és fiatal korában bizony segédkezett atyjának, aki a német világban molnár és a magyar világban gomkötő volt. Szívós emeli poharát a magyar iparosok boldogulására. Závó eljenzés követte a beszédet, amely után Bobula János a fővárosi magisztrátust, Fászt Márton a kerületi előjárókat, Thék Endre Vezsel Gyulát, a szabadalmi hivatal elnökét, Hajcs Rezső Gelléri Mór kir. tanácsost, Cserna Lajos a vendégeket köszöntötte fel. Beszéltek még Gelléri Mór, Vezsel Gyula, Morzsányi Károly, Molnár Ákos, Pesti Ferenc, Kőrömy János és mások.

— **A zónajegyek reformja.** Az utazóközönség érdekében a magyar államvasutak igazgatósága rendelteti uton akképp intézkedett, hogy az utas a XIV-ik zónára szóló jegyért, annak érvényességi idején belül, a jegyen fel nem tüntetett és más irányban fekvő állomásra is használhatja. Hogy azonban a jegy a XIV-ik zóna jegyén megnevezett állomáson túl is figyelembe véssék, az utas ezt a vonatvezetőnek meg a jegyállomás elérése előtt bejelenteni köteles. A I—XIII-ig terjedő zónákban szintén érvényesíthető

a jegy más, mint a jegyen megnevezett állomásokra, az utas azonban minden esetben köteles ezt a vonatvezetőnek bejelenteni. Pótlólagos fizetés egy esetben sem teljesítendő.

— **A kereszténység jubileuma.** Augusztus hó 15-ikén nagy egyházi ünnepségek lesznek *Esztorgomban* a kilencszáz éves magyarországi kereszténység emlékére. Ma délután ebben az ügyben *Boltizár József* érseki helynök elnöklésével ülést tartottak az esztorgomi I. egyház nagyerőmében.

— **A banda.** Az Attila-utcai iskola előtt nagy hangosan szokott elvonulni a katonabanda. A trombitásnak majd kidől a szeme, olyan nagyon fujja, a kis dobos eszeveszetten pörgeti, a bombardonos pedig vastag, doromboló hangon fujja bele a kontrát. Odabent pedig a sok gyerek megfélekedzik a komoly és szép tudományokról, a tanító bácsi egyszerre olyan kicsiny és olyan jelentéktelen személy lesz, mikor odakünn a Rákóczyt vagy a Radeckyt huzzák. Tessék elgondolni, egy tanító és egy csatlád....

Az iskolaszék végre is megunt a dolgot s a tanács által arra kérte a hadtestparancsnokságot, hogy ámbár igen szépen játszik az a banda, de megtehetnék mégis, hogy az iskola ablakjai alatt szépen csendesen vonulnának el. A hadtestparancsnok ma tudatta a várossal, hogy ezt a kérést nem lehet teljesíteni, mert utóbb még valamennyi hivatal és valamennyi iskola kérné ugyanezt s akkor szegény bandának — lefutják. A katonabanda elvégre is nem gyerekjáték s azt nem lehet feloldozni, csak ugy....

— **Az újságíró-kongresszus.** Az idén Párisban lesz a nemzetközi újságíró-kongresszus, amelyet július 30-ikán nyitnak meg ünnepiesen. A nemzetközi sajtósövetség igazgató-bizottságának magyarországi tagja, *Rákosi Jenő*, már felszólította a kongresszuson való megjelenésre jogosult egyesületeket, az *Othón* írók és hírlapírók körét, a *Budapesti Újságírók Egyesületét* és a *Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségét*, hogy tagjaik számára nyissák meg a jelentkezést, melynek eredményét legkésőbb április 28-ig az igazgató-bizottság magyarországi tagja kezébe kell juttatni. A jelentkezés főelvei a következők:

Minden hivatalos újságíró, aki a kongresszusra jelentkezik, husz frank kongresszusi díjat tartozik fizetni. A kongresszusi tagok vehetnek magukkal kísérőt, ugyint hitvest, leánytestvérét vagy lányukat; de egy kísérőnél többet sem másminőt (például fiát vagy fivestvérét) senki sem vihet. A kongresszusi husz franknyi díjat a kísérőknek is meg kell fizetni. A jelentkező újságíróknak a díjjal együtt be kell szolgáltatnia arcképét, melynek bástó lapjára ragasztott papírlapra rá kell írnia nevét, előnevét, foglalkozását, lakóhelyét és aláírását olvasható írással. A kísérőknek is ugyanígy felszerelt arcképet kell beszovaltatniuk és az aszonymoknál oda kell írniok leánykori nevüket is, még pedig mostani nevük elé. Minden kongresszusi tag Franciaország területére kap szabad utazást Párisba és vissza. A kirándulások még megállapítva nincsenek, de amint megállapították, a jelentkezők résztvevők itt is szabad utazást kapnak. A kongresszusi tagok kísérei a vasuti jegy dolgában féláru kedvezményeket kapnak.

Az *Othón* írók és hírlapírók körének titkári hivatala felszólítja a kör újságíró tagjait, akik a kongresszuson részt akarnak venni, hogy az imént felsorolt föltételeknek megfelelően, bezárólag április 28-ikáig jelentkezzenek. Jelentkezni lehet naponta délután 1/2—1/5 között az *Othón* helyiségében, a titkárnál.

A *Budapesti Újságírók Egyesülete* és a *Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége* tagjai a föntbéli föltételekkel esájt egyesületük elnökségénél jelentkeznek, amely a kitűzött időre közvetíti a jelentkezést az igazgató-bizottság magyarországi tagjánál.

— **Sikkasztás az aradi sóhivatalnál.** *Aradról* jelentti tudósítónk: Az aradi sóhivatalnál több nagy visz-éleseknek jöttek a nyomára. A vizsgálatot titokban megindították és kiderült, hogy több tisztviselő károsította meg hűdület s a sóhivatalt. A hivatali vizsgálat után *Szölösy Jenő* vizsgálóbíró indította meg a büntügyi vizsgálatot és ma délben letartóztatta *Grau Lajos* aradi sóhivatali tisztet, aki a sikkasztásokat elkövette. *Grau Lajos* részben beismerte az elkövetett visszaéléseket és megnevezte büntársait is. A büntös utra tért tisztviselő pazarul költsékezett az utóbbi időben. Barátainak azt mondta, hogy örökséghez jutott, abból telik az uri élete.

— **Új vidéki lap.** *Csongor József* és *Horn Jenő* szerkesztésében Nyiregyházaon új lap indult meg *Szabolcs* címmel, amely hetenkint kétszer jelenik meg. Az első szám tartalmaz.

— **Kivándorló osztrák község.** Az alsó-ásztriai tartománygyűlés pénzügyi bizottsága ma *Kronau* községnek azt a kérényvet tárgyalta, hogy a tartomány váltsa meg az odaváló lakosság egész földbirtokait, mert a lakosság az évenként ismétlődő áradások miatt elhartározta, hogy *kivándorol*. Az egész földbirtok megváltása feében 60,000 forintot kérnek. A tartománygyűlés azzal az utasítással adta ki a bizottságnak ezt a kérényvet, hogy az ügy megvizsgálása után terjeszzen be javaslatot.

— **A beteg győri püspök.** *Győrből* telegrafálják: *Zalka János* megyés püspök egészségi állapotáról ma aggasztó hírek terjedtek el a városban. Az agg főpap péntek óta influenzában szenved, a mi erejének gyors hanyatlását idézte elő. Tegnap láza 38-9 fokra emelkedett; ma azonban állapotában némi javulás állott be. Mégis ereje óráról órára fogy. A lakosság felekezeti külömbiség nélkül érdeklődik a beteg főpap állapotá iránt.

— **Jubiláló igazgató.** *Sárospatakról* táviratozza tudósítónk: A sárospataki tanítóképző ifjusága és tanári kara ma szépen megünnepelte *Dezso Lajos*, az intézet igazgatójának huszonöt éves működését. Az igazgató volt tanuló nevében *Hubay Bertalan* mondott üdvözlő beszédet. A város nevében *Molnár főbíró* üdvözlölte a jubliánst, aki a tanügyi irodalom terén is jelentős munkásságot fejtett ki. *Palágyi Lajos*, a tanítóképző tanára az ünnepség alkalmából albumot szerkesztett, amelyet átnyújtott a jubliánst. Üdvözlöketek küldtek dr. *Wlassics Gyula* vallás-és közoktatásügyi miniszter, *Zsilinszky államtitkár*, *Azáméthy és Molnár Viktor* miniszteri osztálytanácsosok, *Kun püspök*, *Beóthy Zsolt*, *Neményi Imre*, *Molnár főispán* és még sokan. A tanárok banketet rendeztek a jubiláló igazgató tiszteletére és egy ezüst serleget adtak emlékül vezetőjüknek.

— **A koldus háza s szántóföldjei.** Fiumében a duomo-utcai oszteriaknak állandó vendége volt egy öreg koldus. Szánalmas vén figura, aki ételmaradékon tengette életét s a vendégektől krajeókat koldult össze. Tegnap egy detektív is volt az egyik oszteria vendégei között, aki az öregtől az igazolványait kérte. Miután efféleje nem volt a vén embernek, bekisérték a rendőrséghez. Ott aztán megmozdított annak rendje és módja szerint s találtak nála egy csomó vörös kétfillérest meg egy csomó nagy bankót és egy végrendeletet, amiben a rendelkező Felnic Pál nevezetű jómódú polgár Krajnában levő bérházát és szántóföldjeit az unokájának testálja el. Felnic Pál pedig senki más, mint az öreg koldus, aki még egy kis pénzt akar gyűjteni az unokájának a koldulásra. Fiumében azonban ez már nem igen lesz lehetséges, mert hazatoloncolják a bérházába.

— **Új uszó dook Fiumében.** Ma ünnepélyesen vizre boosítottak egy új uszó dookot. Az új dookban 120 méter hosszú hajókat is el lehet helyezni ban és ezental nem kell ily nagy hajókat Triesztben javíttatni. Délután 3 órakor a nemzeti zászlókkal díszített dookkikötő hemzsegett a fumei polgároktól és hölgyektől, míg a molón a kereskedelmi és tengerészeti akadémia növendékei álltak sorfalat. A meghívott vendégek közt ott voltak: *Gál Tibor*, *Csóke Ferenc* és *Gyöngyösy János* miniszteri tanácsosok, *Haynal Antal* osztálytanácsos, *Spauner pfi. főigazgató*, *Fésüs államügyész*, báró *Buscho* posta-és táviratigazgató, *Springer* német konzul, *Steinacker* angol konzul, stb. Gróf *Szapary László* kormányzó az üdvözlő beszéd után kijelentette, hogy örömmel látja a hajógyár haladását és megadta az engedélyt a dook vizreboosítására.

— **A pénz. San Remonak szenzációja van.** A rendőrség letartóztatott egy *Ambrosóné* nevezetű asszonyt, egy többszörös milliomost, akit ezzal vádolnak, hogy a férje segítségével meggyilkolta az első házasságából származó két gyermekét, hogy azoknak a vagyonát is magához kaparítsa. Ugy látszik, hogy nem is alaptalan a ugyan, mert a férj megszökött San-Remoból.

— **Három millió osdó.** *Pozsony*ból jelentik a *Fremdenblattnak*: Idősb és ifjabb *Ocskay Rudolf* nyitra-megyei földbirtokosok ellen osdót kértek a hitelvezők. A passzívák három millió koronára rugnak, az aktívákat pedig három millió és hatszáz ezer koronára becsülik. Minthogy időközben egyezkedés indult meg az adósok és a hitelvezők közt, a osdótárgyalást április 17-ére halasztotta a pozsonyi törvényssék.

— **Életunt elmebeteg.** *Lákay Béla* nagybajomi születésű 41 éves, nőtlen elmebeteg magánzó még a mult hó 27-én eltűnt a József-utca 18. szám alatt lévő lakásáról. Az eltűnt alacsony, kövér, arca kerek, haja kopaszodó, gesztenyebarna, homloka magas, szemöldöke barna, szemek kék, fogai hiányosak, bajsza szőkés, szakállá borotvált, féllábara sánta, homlokán forradás nyoma látszik. A rendőrség megtette kérekerítésére a szükséges intézkedéseket.

— **A szerb nemzeti alap építkezése.** A közel tizenkét millió forintból álló szerb nemzeti alapból *Brankovics György* patriárka *Ujvidéken* egy szerb püspöki palotát, *Karlóczán* a nemzeti alapnak *Narodni Dom* néven külön palotát és papnöveldeit épített. A szerb nemzeti alap új palotáinak felépítésére vonatkozó engedélyt a mult héten küldte le a magyar miniszterium.

— **Szerelmi dráma.** *Makó*ról táviratozzák: Az igosi tanyai iskolában rémes szerelmi dráma történt. *Seiler Aladár* tanító fiatal feleségébe, *Venig Juliába*, beleszeretett a férj sógora, *Gimpel József* és az aszszony viszonya az érzelmeit. A férj a viszonyról tu-

dott, de nem akadályozhatta meg, mert Gimpel folyton fenyegette. Seiler sokszor figyelmeztette feleségét hitvesi kötelességeire, de hiába. A szerelmes asszonyka utóbb válni kezdett, de mivel a férj ebbe beleegyezni nem akart, kedvesével elhatározta, hogy ha egymásai nem lehetnek, meghalnak. Seiler a férj az iskolában tanított, Gimpel agyonlőtte Seilernét, azután maga ellen fordította a revolvert és ő is szörnyen halt.

— **Adományok.** A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete újabbán a következő adományokat kapta:

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztertől (a minisztérium egyik tisztviselőjéhez levélben, a küldő nevének s a küldemény céljának megjelölése nélkül érkezett összeg) 10,000 korona. A sajtónak egy tisztelőjétől 2000 korona. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesülettől 400 korona. A Magyar Nemzet szerkesztőségétől 200 korona. Ruszti Ruszt Józseftől 10 korona. Dr. B. S.-től 2 korona. Mindezekért az adományokért hálás köszönetet mond a Nyugdíj-Intézet igazgatója.

— **Lubersac és Ephrussi.** Párisból telegrafálják, hogy gróf Lubersac és Ephrussi Mihály ma délután kardpárba vittek. Az ötödik összecsapásnál mindkét ellenfél megsebesült és pedig Lubersac a nyakán, Ephrussi a mellén. Az orvosok erre elrendelték a viaskodás beszüntetését. A párba jár tudvalevőleg az a polémia adott okot, amely gróf Lubersac és báró Rothschild Róbert között folyt.

— **Sikkasztó trifolium.** Bécsből táviratozzák, hogy Rizsek és társa, ottani ismert bankház diszponense Singer Károly, budapesti születű 37 éves nő ember, ma délben megjelent a vizsgálóbíró előtt, és azt a feljelentést tett maga ellen, hogy *jönökeit 10,000 korona erejéig meglopta, amely összeget balul kiüttött tőzsei spekulációk fedezetére fordított. Az azzonnal megindított vizsgálat kiderítette, hogy Singernek két bűntársra van, tudniillik Jonientz Pál értékpapírpénztáros és Erban Ottó szelvénypenztáros. Kiderítették már azt is, hogy mind a hárman csalásokat is követtek el az üzletben oly módon, hogy az értékpapírokat alacsonyabb áron könyvelték el, semmint eladták. Egy másik hír szerint a három büntárs 120,000 koronán felül sikkasztott. Jonientz a volt Bretner és Jonientz cég társtulajdonosa volt és annak idején le volt tartóztatva. Singer ma, tartva a felfedezéstől, öngyilkos akart lenni, de utóbb mégis arra határozta magát, hogy maga teszi meg a feljelentést.*

— **A Budapesti Újságrólk Egyesülete** segítő-alap igazgató-tanácsa ma délután ülésezett Hoitsy Pál elnöke alatt. Czilikay Lajos alelnöknek a segítő-alap állásáról tett jelentése után az igazgató-tanács 1600 koronára segély-kölességet szavazott meg az újabb beérkezett kérvényekre s 180 korona segélyt osztott ki nem egyesületi tagok között.

— **Halálozás.** Dweils Arnold jeles német színész a Bécs melletti Badenben meghalt. Az elhunyt budapesti születésű volt s néhány évvel ezelőtt Budapesten is szép sikerrel működött.

— **Halott a töltésen.** A Viktória gőzmalom mögött a töltésen ma reggel öt óra tájban egy férfi holttestére bukkantak. A rendőrség a nyomozás folyamán megállapította, hogy az illető valószínűleg Kovalszky Mihály napszámos. Tegnap több pálinkamérésben látták és így nagyon valószínű, hogy ittasan feküdt a széntörmelékből készült üvegvezeték lesültesére. A széntörmelék az esőzések folytán átmedvesedett és párolgást kezdett. Valószínű, hogy az elpárolgoló mérges gázok ölték meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **A leégett gépgyár.** A Botond-utca 7. szám alatt tegnap hajnalban tudvalevőleg kigyuladt, s leégett a Podvinecz és Heisler-féle gépgyár. A tűzoltóság 11 óra hosszáig dolgozott, s nagy erőfeszítés árán megmenthette a gyár egy részét, a kár azonban így is 100,000 forint, amely összeg azonban megtérül a biztosítás útján. A tűzvizsgálatot Mátyás előjáró élén tartották meg. A biztosítás megállapította, hogy a veszedelmet a megrongált villamvezeték okozta. A gyárnak 30 méteres kéményét a közbiztonság tekintetéből a bizottság lebontatja s egyben elhatározta, hogy a vízműigazgatóság felhívja az egyik elhanyagolt tüzecsap azonnali kijávitására.

— **Életuntak.** Kutassy Béla debreceni születésű 35 éves fővárosi katona- és illetőség-ügyszályai segéd tegnap a királyi-ürdőben mellbelsőit magát. Szerencsére a golyó megakadt az egyik bordán és csak könnyű sérülést okozott. A mentők az irgalmasok kórházába vitték. Végzetes tettenek okai családi bajait emlegette. — Tegnap délután Stern Mór újnők a Dunapartján, a vámházal szemben egy viseltes télikabátot és egy szőrvetpárat talált. A télikabát zsebében egy levél volt Szirmai Gerő Lajos Aggteleki-utca 4. szám címére. Valószínűleg a talált holmik egy öngyilkos hátrahagyott ruhái.

(x) **Ákácia-szappan** 1 kor. Akácia-poudre, fehér, rózsza, vagy krem szímben 1 kor. Akácia-ókréme 2 kor. E kiváló arcsejtető és tisztító készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: Krieger Gy. gyógyszerárak Bpest, Kálmántér.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arkének, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell

stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Husvétli tojások és fecskendők Kertész T.-nál.**

Családirto vasutas.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, április 4.

Szomoru családi dráma történt ma a fővárosban. Egy vasuti altiszt agyonlőtte a vele vadházaságban élő nőt és két gyermeküket: egy két éves s egy négy hónapos kis leánykát s aztán önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Mind a négyen meghaltak s bár már estefélét történt a megrendítő eset, a rendőrség is csak éjjel értesült róla, miután a kétségbeesett ember maga tudatta borzalmas tettét egyik nőrokonával. A boldogtalan ember nem mondja meg, mi vitte rá a tettre, de minden jel arra mutat, hogy a nyomorúság volt az oka a szörnyű vérengzésnek, amelyhez hasonló eset csak évekkal ezelőtt történt a fővárosban, a Hajós-utcában, amikor egy házmaster öt tagból álló családját irtotta ki.

A családi tragédia a Népszínház-utca 51-ik szám alatt lévő házban történt. A főhőse Faludy Béla 34 esztendő vasuti raktári felügyelő-gyakornok, aki a józsefvárosi teherpályaudvarban volt alkalmazásban. Faludy meglehetősen könnyelmű ember volt, aki kis fizetéséből csak nagy nehezen tudta fenntartani a családját. Örökös volt nála az anyagi baj, a nyomorúság s ez készítette a szerencsétlen embert arra, hogy elpusztítsa a családját és önmagát.

A szomorú eset talán még napokig se került volna nyilvánosságra, ha Faludy Béla maga meg nem írja egyik rokonának. Pintér János vasuti altisztnek a felesége ma estefélét egy nyílt levelezőlapot kapott. Amint elolvasta a levelezőlap tartalmát, mélyen megrendült, mert csak ez a pár rövid szó állott rajta:

— *Isten veletek, öcsi, csókol Faludy Béla, Krajzinger Janka, Lujza és Etelka.*

Pintér Jánosné távoli rokonságban volt Faludy Béla vadházasságban élő feleségével, Krajzinger Jankával. Faludyék ugyszólván nem is érintkeztek mással, mint Pintérkével, akik folyton arra ösztökélték, hogy már két gyermekük érdekében lépjenek hátszássá. Faludyék mindannyiszor arra hívatkoztak, hogy nagy szegénységük gátolja őket abban, hogy az esküvők megtartsák.

Pintérné, habár nagyon megrendítette is a levél, amit Faludytól kapott, mégsem gondolt arra, hogy egy egész család végbucsuját jelenti be az. Hirtelenében azt hitte, hogy Faludy egyet gondolt s családjaival hirtelen a vidékre költözködött, amint azt többször emlegette is előtte. Mégis mindjárt felkésült és elment Faludyéknak a Népszínház-utca 51. számú ház III. emelet 8. szám alatt lévő lakásába, ahol a szomorú családi tragédia történt. Ekkor már esti kilenc óra volt.

A lakás ajtaja be volt zárva s bent nagy sötétség uralkodott. Pintérné először megkopogtatta az ablakokat, de nem mozdult odabent senki. Jobban kezdett zörgetni, ha a bentlévők — ha aluszak is — felébredjenek, de minden igyekezete hiábavaló volt. A nagy zörgetésre a szomszédok is előjöttek s Csabics József házmaster is felhívták, de egyesült erővel sem tudták felzörgetni a családot. Pintérné ekkor leküldte a házmaster rendőrt.

— *Rosztat sejték — mondta a szomszédoknak — mert ma este bucsuzólevelet kaptam tőlük.*

A házmaster hamarosan előhívta Magyar I. József 337. számú rendőrt s így hivatalos asszisztenciával betörték az ajtó üveglakát. A rendőr bejött az így támadt nyíláson s a zárban lévő kulccsal kinyitotta az ajtót.

Kis, egy szoba és konyhából álló udvari lakásban lakott a szerencsétlen véget ért család. A konyhában néma csend uralkodott s a szoba ajtaja félig nyitva volt. Amint bevilágították a szegényes szobába, szinte megboradtak a rettenetes látványtól. Négy halott hevert ott, óriási vértócsában.

Az ajtótól jobbra egy sarokban egy ágy van a lakásban, szembe a bejárattal asztal és divány, egyéb butorzat — egy pár székek kívül nem is volt ott. Faludy Béla és Krajzinger Janka az ágyban feküdtek, tisztába húzott párnák között; az ágynemű azonban csupa vér volt, a két leányka, a két esztendő Lujza és a négy hónapos Etelka pedig a diványon heverték, egymás mellett, színtén nagy vértócsában.

Rögtön orvosokat hívtak hozzájuk, akik azonban már csak a halált konstatálhatták. A rendőr a szomorú esetről azonnal telefonon jelentést tett a főkapitányságnak, ahonnan az inspekciós rendőrtisztviselő kiment a rendőr-orvossal.

A hatóság emberei az asztalon egy nyitott le-

velet találtak. Nem volt benne egyéb, mint ez a pár szó:

Egyedüli kívánságunk az, hogy mind a négyünket közös sírba temessenek.

Minden jel arra mutat, hogy a családi tragédia a férfi és az asszony közös elhatározásával történt. A kis lakás ugyanis szépen ki volt takarítva s mind a négy halott ünneplő ruhába volt öltözve.

A rendőrorvos konstatálta, hogy Faludy feleségének és önmagának a szájába lőtt a revolverrel; a két kis gyereknak pedig a halántékába furdott a gyilkos golyó, amely mind a négy esetben rögtön halált okozott. Ugy látszik, hogy Faludy először a két kis gyermeket lötte agyon, azután a feleségét s végül — oda feküdvé a halott asszony mellé — öngyilkos lett.

A nagy bérkaszárnnyában — ahol a családi tragédia történt, még késő éjjel sem aluszak a lakók, a Faludyék szomorú halálát tárgyalják. Mindenki tudja, hogy nagy szegénységben éltek, mert bizony a férfinak csekély kis jövedelméből alig lehetett megélni. Gyakran nem főztek ebédet, csak egy kis hidegételt ettek s a házbérel is már a második negyedben adósság maradtak. A házi ur — küzeledvén a májusi negyed — egyre sürgette a fizetést, Faludyknak azonban nem volt kilátása pénzre s attól tartott, hogy kis butora is ott marad a lakbér fejében, maga pedig családijával együtt az utcára kerül. Ugy látszik, ettől a sorsától való félelem érlette meg benne a családirto gondolatát s Krajzinger Jankával megbeszélve a dolgot, közösen határozták el a szörnyű tettet.

A rendőrorvos még azt is konstatálta, hogy a szomorú tragédia délután hat óra tájban történhetett. Csodálatos, hogy a szomszédok nem hallották a lövések zaját, pedig a lakásokat csak vékony fal választja el egymástól.

Amint a hatóság emberei irások után kutattak a kis lakásban, egy levélre akadtak, mely némi magyarázattal szolgál a szomorú esethez. Ez a levél Faludy Béla egyik, Martonvásáron lakó rokonának írta és megható hangon, családjára való hivatkozással pénzegetyelt kért benne a rokonától.

A levél azonban felbontatlanul érkezett vissza. Aki visszaküldte, bizonyára nem gondolt a szomorú esetre, amely szenzációja lett a mai napnak.

Hogy vásárol a fejedelem?

— Jelenet. —

(Egy bécsi telegramm azt adja tudunkra, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem Lipcsében koronázási jelvényeket vásárolt. Bátorkodom ezt a jelenetet a következőképpen elképzelni):

Ferdinánd (belép a boltba): Jó napot kívánok. Kérnék szépen egy koronát.

A boltos: Hányas számú parancsol?

Ferdinánd: Talán ötvenhat és felest...

Boltos: Azonnal megmérjük! (Fejéhes igazítja a mérkarikát): Valóban, ötvenhat és fél! Uraságod pompásan ismeri feje méreteit.

Ferdinánd (magában): Hányszor mértem otthon!

Boltos: És milyen minőségűt óhajt? Ajánlhatom a legújabb angol divatu oxidált ezüst-koronákat. Ilyet vett a multkor Menelik ő felsége is.

Ferdinánd: Adjon csak valami szép aranykoronát. Nem szeretem a szeccszójt. (Válogatnak): No ez jó lesz. Hogy adja?

Boltos (megnézi a kis zöld kartonlapocskát, amely a koronán függ): Ennek ára... utolsó ára... ötezer forint...

Ferdinánd: Az drága.

Boltos: Kérem, a mult héten szállítottunk egy koronát Angliába, az ugyanilyen volt és hater ezer forintot kaptunk érte. Uraságodnak főrcsugszprejst csinálók.

Ferdinánd: Gondolja meg, mert énnekem még egyébre is van szükségem. Kell egy aranyalma, egy trón, egy jogar, egy diszkard...

Boltos: Isten neki, vigye el négyezeröttszázért.

Ferdinánd: Jó. Most mutasson almákat.

Boltos (felkiált a segédnek): Johann, die Aepfell! (A segéd lehozza): Tessék, első minőségű, Reinhold Begas mintázta...

Ferdinánd: És a jogar?

Boltos: Az is itt van. Az egész csomó együtt haterkétszázhusz forint. Hova küldjék, kérem?

Ferdinánd: Itt a címem. (Adja.)

Boltos (olvassa): Ah, Szófia! Pontosan ott lesz. (Ferdinánd kifelé indul.) Apropó, még egy szóra!

Ferdinánd: Tessék.

Boltos (bizalmasan sugva): Izé... ne tessék rossz néven venni... ha esetleg valami történik... hiszen a trónok sincsenek biztosítva... husz százalék levonással mindig visszaveszem...

FŐVÁROS.

(*) A párti kiállítás bizottság ma délelőtti ülést tartott, Halmos János polgármester elnöklésével és átvették az elkészült műipari tárgyakat. A bizottsági tagok körében nagy visszatevészt szült az a pontatlanság, amelyet a *Torontali szőnyeggyár* tanusított, amelyben azt a nagy szőnyeget, amelyet nála a párti kiállításra megrendeltek, máig sem készített el, holott már februárban be kellett volna szállítania.

(*) Adókvételek. A fővárosi VIII. kerületi (józsefvárosi) a) bizottság e hó 5-dikén az 579—582. helyrajzszámú, a VIII. kerületi b) bizottság pedig a 6853—6938. u helyrajzszámú házakban lakó külön megbízottak III. osztályu keresetadó-javaslatait tárgyalják.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Az operai Királydíj. Már említettük, hogy az operai Királydíj pályázata eredménytelen maradt. A *Liszt Ferenc Zeneművész-kör* választmányának legutóbbi ülésén *Mihalovich Ödön* elnök jelentést tett a négyezer koronás díjra hivatott pályázat eredményéről. Két pályamű érkezett be: a *Mártírok* és a *Murányvár ostroma* című operák. A bíráló bizottság ülésén, amelyen az elnökön kívül résztvettek: *Herzfeld* Viktor zenekademiái tanár, *Káldy Gyula* operaigazgató és *Mader* Raoul karnagy, egyhangulag kimondták a bírálók, hogy a *Mártírok* című opera oly gyöngye, amely komoly méltatásra nem tarthat igényt. Ellenben konstataálták, hogy a *Murányvár ostroma* figyelemet érdemel, dícséretre méltó munka, sőt a bírálók egyike ennek az operának a díjat is oda akarta itélni; a bírálók másik két tagja azonban — akiknek véleményéhez az elnök is csatlakozott, bár elismerte a *Murányvár ostroma* előnyeit, — ezt a művet sem találta oly magas művészi színvonalon állónak, hogy a Királydíjra érdemes volna. A bizottság ennél fogva a díjat nem adta ki, hanem a *Murányvár ostroma* című dalművet egyhangulag dícséretben részesítette. A választmány az elnök jelentése alapján a bíráló bizottság eljárását ugy formai szempontból, mint a dolog érdemére nézve jóváhagyta s a közoktatásügyi miniszterhez intézendő fölterjesztésében kérni fogja, hogy az operai pályázat két esztendei határidővel újra kitűzessék.

Novelli a Vigszínházban. Már adtunk róla hírt, hogy *Ermete Novelli* az idén megismertült múlt évi nagyszerű vendégjátékát a *Vigszínházban*. A nagy olasz művész az eddigi megállapodások szerint, mint értesülünk, május tizedikén kezd meg vendégjátékát s négyszer lép fel a következő darabokban: *Valenciai kalmár*, *XI. Lajos*, *A kísértetek*, *Az erkölcsi halott* (Morte civile.)

A király a színházban. A király, aki utóbbi időben csak nagy ritkán látogatja a színházakat, tegnap este a bécsi *Jubileumi-színházban* megnézte *Throtha* és *Mosernek* *A vad kapitány* című vígjátékát. A király ezuttal volt először az ötvenéves császári jubileumának emlékére épült színházban, amelyet ebből az ületről nagyon kidíszítettek. Az nralkodó *Müller-Gutenbrunn* igazgatónak azt mondta, mikor a színházba lépett:

— Nagyon örvendek, hogy végre hozzá juthattam, hogy ebbe a színházba jöjtek.

A király az előadás végeig ott maradt s távozásakor azt mondta az igazgatónak, hogy nagyon jó mulatott a jókedvű darabon.

Az Operaházban holnap, esütörtökön *Aida* kerül színpad bérletfolyamban (56. szám), *Signorini* vendégfelléptével Radames szerepében; a többi szerepeket Vasquez grófné, Diósy né H. Berta, Berts Mimi, Beck, Ney B., Szendrői és Kornai éneklék.

Erkel Sándor 40 éves jubileumának megünneplésére az intendantura szombatn, 7-én diszladást rendeztet s az alkalomra *Hunyadi László*t választotta, melyet a jubláns személynén fog vezényelni.

Blaha Lujza Péseett. *Blaha* Lujza ma este 8 órakor Pécsre érkezett. Az állomáson ezernél többen várták. *Rech György* tanácsos remek virágcsokrot nyújtott át a művésznőnek a város nevében. *Dr. Krasznay Jenő* igazgató a nemzeti kaszinó nevében üdvözölte *Blahánét*. A fogadtatásnál ott volt a jogakadémiai ifjúság is. Viharos éljenések között kísérték a kocsijáig. Az ifjúság kifogta a városi hintóból a lovakat; a művésznő kívánságára mégis elállott a lelkes ifjúság attól a szándékától, hogy maguk húzzák a kocsit. A három előadásra az összes jegyek már tegnap elfogytak.

Pete Lajos újabb szerzeményel. Négy magyar nótával lépett újra a közönség elé *Pete Lajos*, akit a Budapesti Újságírók Egyesületének a hangversenyén egyszerre megkedvelt a fővárosi publikum. *Pete Lajos* új nótái is a magyar muzsika gyöngyei, a *Betyár legény kemény vasban*... kezdetű nemsokára olyan népszerű lesz, mint a *Páros csillag az ég alján*... A zenemű a szerzőnél *Kaposvártól* megrendelhető.

Lemondás. *Mészáros Imre*, a *Magyar Királyi Opera* új helyettes igazgatója, a *Nemzeti Zenede* tanára lemondott a zenedében viselt igazgatói-segéd állásáról leköszönt s mint tanár egy évi szabadságot kért. A kért tanári szabadságot csak ez évi szeptember haváig kapta meg.

Réthy Laura bucsuja. *R. Réthy Laura* asszony, a nagyobb vidéki színpadok ünnepeit primadonnája, visszavonult a színpadtól. A kitünő művésznő, akinek tömérdek nagy sikere volt, tegnap este lépett föl utoljára a *temesvári színházban*. A közönség a bucsuzó művésznőt elhalmozta tetszésnyilvánításának minden jelével és számos virágcsokorral és egyéb ajándékkal lepte meg kedvencét. *Réthy Laura* a Népszínházban kezdte meg pályáját és csakhamar Kolozsvár, Debrecen, Nagyvárad, Arad, Szeged színpadain aratta diadalait. Végül a finom énekművészetében tavaly a Fővárosi Nyári Színházban gyönyörködött a budapesti közönség.

A Műegyetemi Zenekar hangversenye. Ma este tartotta meg a *Műegyetemi Zenekar* *Kemény* Artur karmester vezetése mellett ezidei hangversenyét a *Vigadó* kistermében. A műsoron *Mozart*, *Popper*, *Schubert*, *Kreutzer* művei szerepeltek. *Schubert* A-moll kvartettjét *Kemény*, *Faurók*, *Lysay* és *Lun* műegyetemi hallgatók nagy művészettel adták elő. Művészi volt *Kun* Emil gordonkájátéka. Taposokban bőven vett részt az ambiciózus gárdának, a karmester szép babékoszort is kapott.

Műsorváltozás a Népszínházban. Az *Eleven ördög* mai előadására zsuffoláig megtelt a Népszínház nézőtere. Hemina szerepét *Bojár* Teruska helyett, ki hirtelen megbetegedett, *Solymosiné* játszotta szép sikerrel. *Solymosiné* szerepét *Almás* Iza vette át, aki szintén jól megállta helyét. Az ismét oly népszerűvé lett *Kont*-féle operettet holnap esütörtökön ismétlik az előbbi szereposztással s így az előre hirdett *Szép Helena*-előadás elmarad.

Ábrányiné a Magyar Színházban. Mintén *Ábrányiné*-*Wein* Margit asszony vidéki vendégszerepléséről visszatért, a *Magyar Színházban* újra megkezdte a *Kleopátra* előadásait. *Verő György* bájos operetteje, mely úgy látszik, az idei szezon egyik legnagyobb sikerű női ki magát, még mindig változatlan népszerűségnek örvend a közönségnél, mely az előadásokra folyton megtölti a színház nézőterét. A *Kleopátra* ezen a héten, péntek kivételével, mikor *New York szépt* adják, minden estére műsorra van tűzve.

A Népszínház premitéje. A *Népszínház* *A csillag fia* (*Bar Kochba*) című, pénteken bemutatásra kerülő keleti dalmjátékból, a nagyszabású előkészületek miatt, nem tart nyilvános írópróbát. A dalmjáték *Beóthy* László átdolgozásában és *Pásztor* Árpád verseivel kerül bemutatásra.

Uj színészek. Az *Országos Színház-Egyesület* igazgató tanácsa tegnap tartott ülésén az egyesület rendes tagjai sorába felvette a következő gyakorlatosokat a nélkül, hogy a felvételi vizsgálaton meg kellene jelenniük:

Bellák Ignác, *Bándi-Erős* Kálmán, *Farkas* Emma, *Gajdzsinszky* Pál, *Gubányi* László, *Húszey* Ilka és *Etel*, *Iványi* Dezső, *Jaczkó* Olga, *Jakabffy* Aranka, *B. Kovács* Mariska, *Kálmán* Jolán, *Kubinyi* Margit, *Koháryné* Eszter, *Koppán* Margit, *Scholz* Irén, *Menszáros* Margit, *Mészáros* Alajos, *Mányai* Zsigmond, *Nyáray* Lajos, *Rádai* József, *V. Szerző* Ida, *Szilágyiné* Mari, *Szirmai* Olga, *Simon* Mariska, *Somogyi* Dezső, *Tatács* Antal, *Tóth* Lajos, *Tóvári* Antal, *Tamás* Szilvia, *Vigai* Borcsa, *Verth* Erzsi.

A többi volt gyakorlatlónak az április 10-én tartandó vizsgálaton jelentkeznie kell. Nem jöhetnek vizsgálatra, mert gyakorlati engedélyük nem jött le: *Gyulafi* Gyula, *Halmái* János, *Kont* Jolán és *Madas* István.

Nem folyamodtak, tehát törölték a következő volt gyakorlatosokat:

Hollói Gizát, *Békési* Jánost, *Hegyi* Iszót, *Irsai* Nándort, *Kertész* Matildot, *Kovács* Jolánt, *Mezei* Ninát, *Rátónyi* Tillát, *Ramborszky* Mariskát, *Rizzi* Margitot, *Répai* Gusztit, *Sik* Gizellát, *Tomsányi* Ferencet és *Várad* Mártont.

Az új kervényezők közül hiányosan felszerelt kervényük miatt elutasították s fel sem vesznek 27 gyakorlatlót. Hiányos okmányaik kiegészítésére utasították:

Büchler Felicet, *Czenker* Rózát, *Durman* Juliát, *Fehérvári* Józsefet, *Kauzer* Rózát, *Keleti* Borást, *Király* Renét, *Lengyel* Klárát, *Orosz* Rózsit, *Sallay* Mihályt, *Schorr* Iszót, *Sebestyén* Irént, *Schwarz* Szerenát, *Vasvári* Gizát és *Várad* M. Margitot.

Pör a Bar-Kochba miatt. A *Népszínház* igazgatója pört indított a *Bárd* Ferenc és *Testvér* zene-műkereskedő-cég ellen, a miert a *Bar-Kochbát* (*Csillag fia*) illetékeltlenül és jogtalanul eladta előadásra *Dobó* Sándor győri színiigazgatónak. *Goldfaden* Ábrahámnak, a Szulamith szerzőjének ez a műve ugyanis a *Népszínház* kizárólagos tulajdona s a vidéki színiigazgatók is csak a *Népszínház* engedélyével adhatják elő a darabot, melyet a *Népszínház* igazgatósága magától a *Párisban* élő szerzőtől *Goldfaden* Ábrahámtól szerzett meg.

Gyermekhangverseny és Verdi-zene a Telefon Hírművészek. A *Telefon Hírművészek* melynek jelszava: nappal hasznos, este szórakoztató, teljes mértékben meg akarván felelni kitűzött céljának és programjának, minden

eszközt megragad, hogy előfizetőinek kényes ízlését kielégítse. Ma délután a kis előfizetőknél ad kellemes szórakozást, midőn a *gyermekhangverseny* rendezti, este pedig közvetíti az Operaházban színpadon álló. Ez a gyermekhangverseny melyre közhatalvált tette immár a *Telefon Hírművészek*, bizonyítja a szántalan elismerés, melyet az előfizetők az igazgatóságot elhalmozták. A mai gyermekhangversenyen valót szives közreműködésüket *Zörgő* báival élőkön megígérték: *Csetényi* Juliska, a *Magyar Színház* tagja, *Denjén* Mari, *Sipos* Mici és *Szemerey* Tilda urókné, *Leányi* Dezső, *Mérő* Géza, *Nánássy* Géza, *Toll* Janesi, a híres kisbőgős és *Zárai* József urak. E hangverseny, mint rendszeren, 5 órakor kezdődik. — Este a *Telefon Hírművészek* *Verdi Aida*ja lesz hallható. Ez előadás érdekességét növeli, hogy Radames szerepét operánk vendégművésze *Signorini* Ferenc éneklé. Az operai közvetítés után a *Hírművészek* szerkesztősége felolvastatja az est folyamán érkezett híreket és táviratokat, majd még 11 óráig *katona* és *cigányzene*-átvétel lesz hallható a kagylókon keresztül.

Káldy Gyula alkonya.

— Visszapillantás. —

(Ávatott tollból kaptuk az alábbi cikket, amelyet a *Káldy*-éra kritikaképpen közlünk le, ámbátor nem értünk mindenben egyet a cikkíróval. Mi is olyannak látjuk az *Operaház* állapotát, mint a minőnek a cikkíró prenársul leírja — ezért teszünk közzé cikkét — csak hogy a bajok összességét nem irhatjuk csupán *Káldy Gyula* rovására, akiben a művész finom lelki gyöngédsége az igazgató végzetes hibájává vált. Azokból a súlyos szemrehányásokból, amelyekkel a cikkíró *Káldy Gyulát* illeti, nagyon sok jár ki báró *Nopcsa* Elek, *Huszár* Kálmán és gróf *Keglevich* István intendánsoknak, akik közül különösen a két utóbbi dilettáns önkényével vajmi nehezen szállhatott szembe a művészeti igazgató. Ez a lojalis nyilatkozatunk kísérje *Káldy Gyulát*, a derék művészt és jó embert, a mikor most az *Operaház* igazgatóságának iró-dájából kést ivvel a kezében a betegszobába lép, a nélkül, hogy operaházi működéséért a közönség és a sajtó elismerés követhetné.)

Négy évi nyomorúság után *Operaházunk* újból igazgató-váltás előtt áll: *Káldy Gyula* végleg etment, de augusztus végéig még huzza teljes fizetését, helyébe *Mészáros Imre* jött ideiglenes véglegességben, miután az intendáns ur körültekintései eredménytelenek voltak. Önerzetes, jó nevű művész nehezen vállalkozik arra, hogy egy teljesen tönkretett intézetet saját hírnevét is kockára tegye s mi csak tisztelni tudjuk *Mészáros* urban a nagy bátorságot, hogy az igazgatóságra vállalkozik a jelen körülmények között. Mire viszi, nem tudjuk, de remélhetőleg jobbb nem sülyeszti az *Operaház*at, mint amilyen színvonalon az jelenleg áll.

A *Káldy*-korszak az *Operaház* életében a legszomorubb éveket jelenti. Nagy merészséggel, kevés tudással és megdöbbentő eredménnyel teljes kor volt ez. Átvett jó üzletből, melyet tele házak jeleztek, magas művészi színvonalból, melyet jezes erők és kedvvel működő tagok alkottak és szilárd ügyvezetésből, melyen minden a maga helyén volt — csinált egy elzűlött vállalatot, melynek közönségét temérdek ingyenjegy és tátongy üresség, elzűlött tagok és folyton hullámzó műsor jelzik. Szomorú jele a szellemi tehetatlenségnek, midőn olykor a kétheti műsor tíz előadásból nyolc változott meg, néha meg mind a tíz s a két hét előtt kinyomatott műsorból a lepergett két hét végén egyetlen előadást sem tartottak meg ugy, amint azt tervezteik. S ezt oly „müntézet” tette, melynek 20—23 ezer forintos tagjai vannak, melynek a bőkezű fejedelmi javadalmazás mellett ez évre is 484.000 korona deficitje van a költségvetésbe iktatva mint előrelátható veszteség, mely tehát *Káldy* ur öt évi igazgatása alatt körülbelül két és fél millió koronára rug. Ezért a pénzért mit kapunk *Káldy Gyula* urtól?

Lássuk. Nagyobbhang programmal alig lépett valaki a nyilvánosság elé, mint 1895. szeptemberében *Káldy Gyula* ur. Kevesebbet nem váltott be ebből ember, mint ő.

Első és fő programjátja volt, hogy „a magyar zeneszerzőknek megfelelő tért nyisson s a müntézetet magyarrá tegye.” Beköszöntő beszédében tehát mindjárt föltekerte a tagokat, kik többnyire olaszul énekeltek, hogy ezental magyarul énekeljenek és tanulják be szerepeiket magyarul.

Ha valaki ma bemegy Operaházunkba, ugyan gyönyörű magyar előadást hallhat. Hat év óta szerződött énekesnő olaszul énekel s külön díjazásért tanul be egy-egy szerepet magyarul, s a *Káldy*-szerezté tenorista egyetlen szerepének felét tanulta meg magyarul s két feizonadt énekel olaszul tovább. Ez a magyarság a színpadon.

Mennyi tért nyitott a magyar zeneszerzőknek, erről alig kell beszélnünk. Minden évre esik egy magyar szerző dalműve, ha csak *Bahnert*, *Berté* és *Lehár* urakat is nem számítjuk a magyar szerzők közé, *Goldmarkot* meg nevelésnek volna protekcióra szoruló magyar komponistának tartani; egyébiránt a magyar ciklust jórészt vele töltötték be

A programjában ígért idegen dalművekkel azonban rögtön adós maradt — ad graecis calendae. Hol van Mascagni: *Sylvanoja* és *Thomas: Nyáregi álma*, melyeket oly fennen ígért. Helvéttek kaptuk két évi vajadás után a *Medvebőröst*, mely közönségriasztónak megmaradt a műsoron tátongó ürességeket okozva, s néhány kétesbecsű apróságot, melyektől szökik a közönség.

Miért szökik, hisz régen tolongott az *Operaháza* s nem lehetett jeryet kapni még *Sába királyneje*be sem, amikor egy időben minden szombaton kaptuk. Mert oly előadásokban halljuk őket, melyeket talán a pütsberghi vagy egyéb pennsylvaniai yankeek túlellemmel hallgatnának meg, de a budapesti muzsikális közönség nem képes megemészteni. Nyaktenoristák szerencsétlen erőlködése, éretlen hangu dilettans kísésszonyok gyerektrombita-nyekergései és kiérdemült és színpadra nem való, sutyomban szerződött idős hűlgyek százalmas „beugrásai” elveszik a színházba járástól a közönség kedvét véglegesen, amíg a kedveltebb erők vagy elüldözöttek, vagy pihennek, a tehetségesebb ifju erőket pedig rendszeresen elnyomják.

Fejvesztettebb művészi politikát alig üzött valaki, mint *Káldy Gyula*, ki azzal dicekedett, hogy a lapokat nem olvassa s a sajtó figyelemzetéseire mit sem ad. Ment tejjével a falnak, de nem a maga fejét fúrta be, hanem az ország pénztárát, melyből *két és félmilliót* koronát kellett elfizetni *Káldy* műkedvelői igazgatósága tandíjával s ráadásul talán még nyugdíjához is hozzájárul Trencsén és Turóc-megyére egy évi állami adója. Mert egy-egy felvidéki megye összes adója csak arra való volt, hogy *Káldy* ur tudatlan kis játékaikat költséget fedezze.

Mindenekelőtt azzal legyünk tisztában, hogy *Káldy* ur nem mentegődzhetik azzal, hogy ő csak az intendánsok parancsait teljesíté. Ő igazgató volt, nagy hatáskörű ember, kinek az intendánssal szemben is lehetett volna és kellett volna akarattal bírnia. Lefelé volt is akarata, felfelé azonban csak inas volt. Báró *Nopcsai*, mint intendáns, eltörve és kezét nyujtva a botrányokhoz, utána *Huszár Kálmán* elzett teljhatalmu volt, szintén hozzájárulva a *Huszár-féle* szép gazdálkodáshoz s végül *Keglevich* alatt beérte a szabadjegyek osztogatásával és megtagadásával s teljesen bábbá változtatva át magát. Ha bármikor nem tetszett neki a helyzet, élére állíthatta volna a dolgot s kérdés, nem az intendáns hajol-e meg egy erős akaratu igazgató előtt?

Igazgatása kezdete óta egész tömege a távozott jó erőknek: *Szilágyi Arabella* kezdte meg a sort s végzi *Abányiné*, — a legkiválóbb magyar drámai énekesnő és a legjelesebb magyar soubrette-énekesnő elveszett a magyar opera számára, helyettük kapjuk *Várady Margitot*! *Perotti* és *Bevalik* helyett tenoristakul a sugólyuk mellől ki alig látszó *Déri Jenőt* és a bizonytalan hangu *Larizsát*, mely beosztással leszorult a nagy operák egész sora a műsorról, mert az új igazgatóról nem tetelezzük föl, hogy *Kerleszszel* komolyan elnekellesse *Lohengrint*, *Szigfridet*, *Siegmundot* és a többi nagy Wagner-operát, mikor a *Bévos vadász* *Mazdaban* is oly százalmas. Semmi sem jellemzi jobban *Káldy* igazgatását, mint az a körülmény, hogy a tenorista-szükség pótlására ide hozott egy kopott hangu basszistát, kinek szerződötését — hetedik keréknak, csak a sajtó kiméletlensége tulta megátolni.

Mivé lett a zenekar, minő zenélő-gépek e szegény művészek a lélek nélküli vezetés alatt? A Labunzkája-botrányokról nem is akarunk szólni, melyek a báró Orczy-féle Macsvánzky-érára emlékeztetnek. Mivé lett a rendezés, dacára az igazán szép jelmezeknek, melyek *Kemény Jenő* művészetét dícsérik s a szép díszleteknek. Mindenütt a lélek nélküli sivárság, a teljes elzúllás képe...

Bevalljuk hibánkat, hogy öt év előtt örültünk *Káldy Gyulanak*, gondolva, hogy a sok vándormuzsikusz igazgató után magyar embert kapunk, kinek lesz egy ize, mely magyar. Azonban nem volt köszönet benne. Az új igazgató intésére tartuk fel egyrészt e szomorú lajstromot, másrészt meg a közönség okulására, amelynek emlékeztetésben hamar elhalványulnak az ígéretek és mely oly igen hajlandó a nagylelkű megbocsátásra.

SPORT.

.. Fályázat egy treuple eventre. A *Sportéletnek*, a kedvelt lóversenyújságnak a három éves nagy Handicap—Trial stakes—Nemzeti Hazafi-díjra kiírt 300 koronás treuple event pályázata e hó 16-ikán délben járt le. A pályázatban bárki részt vehet a lap mai számában megjelent blanketán. Az eddig beérkezett pályamunkák a három éves nagy handicapre leginkább *Bármikort*, *Catchert*, *Melfitánót*, *Garcíát*, a

Trial stakesre *Karát* és *Polóniust*, a Nemzeti Hazafi-díjra *Bobót*, *Karát* és *Kartait* favorizálják különféle variációkban.

.. A Magyar Úszó-Egyesület II-ik csoportja és a *Ferencvárosi Torna Klub* I. csoportja között április hó 8-ikán, vasárnap délután 4 órakor a soroksári-uti verseny pályán, továbbá ugyanazon klubok első csoportjai aprilis hó 11-ikén, ugyancsak a soroksári-uti verseny pályán football matchet rendeznek.

.. A királydíj favoritja *Bonivanti* törleése után kezd megállapodni a Király-díj fogadó piaca. Dundi most már hátrább szorult s *Incredyable* lett hatszoros pénzzel az első favorit. Dundi nyolc, *Pilátus* még mindig tizenkétszeres pénzzel kapható.

.. A nagy alagi akadályverseny eredményéről leggyorsabban és legmegbízhatóbban a *Telefon Hírmondó* utján értesülhet a szerzőközségnek az a része, amely nem mehet ki Alagra. A *Telefon Hírmondó* rögtön minden futam lefutása után részletes eredményt olvastat fel, mely felolvastásukat *rialtól* jelzi. A versenyek összeredményét már egyegyed 7 órakor felolvassa a *Telefon Hírmondó*.

A „nagy” akadályverseny.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 4.

Egy kis jóakarattal a „magyar liverpoolinak” is lehetne nevezni a nagy alagi akadályversenyt, a holnap eldülő híres steeplechaset, amely mint ilyen a legelső verseny most már Magyarország és Ausztria versenyterein. A „nagy” alagi nem hosszú, de nem is disztelen történetében elég jó steelereket nevelt, előjönnek érte a messze osztrák traininggroundok ugró matadorjai is, de épsonttal, vagy győzelemmel ritkán távoznak. A legnagyobb részük nem bírja a sebes pacot az alagi homokban és kidől, a verseny győztese pedig mindig olyan ló, amely odahaza van Alagon, amely ismeri a pályát s amelynek nem a speedje, hanem a tüdője, az acél fizikuma a fő erőssége. Igy lesz talán holnap is, az idegenből jött steelerek — pedig más pályákon elég szép mult van mögöttük — kidőlnek, amíg valamelyik alagi nagyság megnyeri a „magyar liverpoolt.”

A 14.000 koronáért ezek a lovak várhatóak a starthoz:

Tricky	lov. Siinn.
Sarolta	„ Hg. Taxis M.
Chery Rip	„ Rosack.
May be	„ Csompóra.
Veszély	„ Fross.
Déleceg II.	„ Kovács.
Cakompak	„ Weehler.
Diszpolgár	„ Morton.
Vignola	„ Salter.
Aspasia	„ Sheybal.
Helf Gott	„ Hesp F.

Tricky és *Sarolta* slatinai jövevények a hg. Auersperg istállójából, amelynek olyan nagy a pechje Alagon, hogy talán *Flyng Fox*-szal sem tudna itt egy eladó gátversenyt nyerni. Nem hisszük, hogy a holnapi verseny megtörténő a hercegi istálló balszerencsésjét. *Chery Rip*, *Vignola* és *Déleceg II.* csak valami nagyobb katasztrófák révén juthatnának komoly szerephez a versenyben, amely ezek után a *Geiszt*-istálló crackje, *Aspasia* és *Helf Gott* közt dölne el, mint jó outsiderok pedig *Cakompak* és *Diszpolgár* említendők. A három első közül, mint speciálisan alagi istálló előnyt érdemel a *Geiszt*-istálló, illetőleg *May be* vagy *Veszély*, előbbi tavaly mutatott képességei révén, *Veszély* a vasárnapi steeplechaseben elkövetett jó futása következtében. Tekintve, hogy a legutolsó forma sokszor irányadóbb a régi, még nagyobb formánál, nincs kizárva, hogy nem a favorit *Maybe* hanem *Veszély* szerzi meg *Geiszt* Gáspárnak a nagy díjat. *Helf Gott* és *Aspasia* közül az előbbi megbízhatóbb steeplesnek tekintjük, bár egy vasárnapi gátversenyben kikapott *Fettől*. Egy hosszabb steeplechase azonban könnyebben juttathatja győzelemhez, mert igen kitartó vadászló — egész télen Adams-jockey vadászott rajta — s így *Helf Gott*ot komoly jelöltnek kell tekinteni, komolyabbnak, mint *Aspasiát*. A két említett outsider közül pedig inkább *Cakompak* érdemel figyelmet, melyről igen jó híreket kapunk a *Mautner*-istállóból. *Ugod*-ivadék lévén, kitartása kétségtelen, *Diszpolgár* ellenben, mely mellett csak az fejl, hogy a jó formában levő *Fejacevich*-istállónak a crackje, eddig 1000 méteres flyernek mutatkozott. Az ilyen sebes lovakból ugyan jó steelerek válnak, de azt már alig hisszük, hogy a nehéz alagi pályán boldoguljanak, hiszen itt olyan erős iramban röpülnek a lovak mindjárt a verseny elején, akár egy sikversenyben. Meglepelve ezeket, azt hisszük, hogy a

Geiszt istálló és *Helf Gott*

közt döl el a holnapi nagy akadályverseny *Aspasia* előtt, meglepetést pedig legkönnyebben *Cakompak* okozhat.

A holnapi nap legjobb crackjei ezek:

- I. *Adj Isten—Déliab.*
- II. *Ariadne—Diva.*
- III. *Geiszt-istálló—Helf Gott—Aspasia.*
- IV. *Ufjalu—York.*
- V. *Fée—Junius.*
- VI. *Des Grioux—Fejacevich-istálló.*

MŰVÉSZET.

□ Női festőiskola. *Karlovsky Bertalan* és *Tolnay Ákos* festőművészek még az ősszel nyitottak tanfolyamot, hol a hűlgyek természet után való rajzolásban és festésben nyerne kiképzést. A szép számmal jelentkezett tanítványok nagy haladásáról hozzáértő emberek győződtek meg. Akik belépni óhajtanak a művésziskolába, minden nap délelőtt jelentkezhetnek magában az iskolában: *Rottenbiller-utca* 46. szám alatt.

□ *Zsolnay szobra*. *Pécsei levelezőnk* írja: Az a mozgalom, amely *Zsolnay*nak Pécselt szobrot akar emelni, örvendetesen erősödik. E hónap közepére várják haza báró *Fejérváry Imre* főispánt, akinek előnktele alatt nyomban megalkul a szobor-bizottság. Alelnökök a város polgármestere és a pécsi Kereskedelmi és Iparkamara-elnöke lesznek. A szobrot a *Zsolnay* által feltalált pirogranit-anyagból akarják készíttetni.

Nyilttér.

A kísérlet vége.

Ha az asszony már öregebb lett, ki van téve az öreg-séggel járó veszedelmeknek. Mindenféle természetű baj bántja ilyenkor a szervezetét s ezért szükséges, hogy erős és ellenállásra képes legyen. Kell, hogy a vér tiszta legyen, szervezetében minden rendszeresen működjék, hogy minden bajt szerencsésen elkerüljön. De félszámom, közülük sok gyöngre kedvezőtlen egészségi. Némelyek folyton betegeskedtek, másokat a sok gyermek és gond viselt meg. Nem szabad addig várni, míg a baj komolyabb lesz, hanem előrelátással ala kell törekedni, hogy bármí áron is erőt gyűjt-sön és így a betegség le ne verje a lábáról.

Bacqué ur, ki földbirtokos Sencs-tisben (Mas d'Agénais, Lot-et-Garonne), beszéli nekünk negyvenöt éves anyjának esetét, ki különféle rosszul-létek után komolyan megbetegedett. Aggódott anyjának betegsége miatt s így a Pink-pilula legjobb és legelgert-jedtebb véregerenátor használatát kezdte meg vele. S így ő is elérte azt az eredményt, amit már mások is elértek a vérszegénységnél, általános gyengeségnél, léznél, gyulladásnál, szervi idegbajoknál: szóval anyja teljesen egészséges lett.

— Anyám, írja ő, nagyon beteg lett, nagy gyengeség volt rajta erős, minék kórtkozománya gyakori ideges roham lett, a mi teljesen elgyönytette. A Pink-pilulát kezdte használni s hat bőve után boldogan láttam. Őgy régi egészsége visszatért. Ujra megkezdte szokott munkásságát és azóta semmi se zavarta egészséget. Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legjobb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Központi fóráktár: *Gablin & Cie*, 3 cité Trévisse, Páris.

Quiber Jorras

Kapható az összes áruvázias üzletekben, gyógyszer-tárakban és drogeriákban.

MATTONI és WILLE BUDAPEST.

Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST-KÖBANYA

Fennáll 1854. óta. Ajánlja Fennáll 1854. óta.

saját töltésű palacksőreit

gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt köbányai palacksőri osztályából. Megrendeléseket átvesz a városi iroda VIII. Esterházy-utca 6. sz. Telefon sz. 52—59. és a palacksőri-osztály Kőbányán. Telefon sz. 56—58.

Kapható minden nevesebb fűszer- és csemege-üzletben.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alak-jáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Turista-Egyesület) folyó hó 14-16-ikán a húsvéti ünnepek alatt tartja első kirándulását. Ez alkalommal Selmecbányára és környékére indulnak. Elutazás április 14-ikén délután 1 óra 45 perckor indul gyorsvonattal a MÁV. nyugati pályaudvarából Párkány-Nánán, Ipolyságon át Korponára, ahová este 9 óra 32 perckor érkeznek. Vacsora után gyalog Zsibritón át Szittynyára. Másnap ebéd után Tatárre, Almásrére s a Gretzerforráshoz. Innen Szélnán át Selmecbányára. Április 16-án délután 2 órakor vonattal Léván át Párkány-Nánára s innen gyorsvonattal vissza a fővárosba. Vasuti költsége oda-vissza II. osztályon 9 korona 20 fillér. Jelentkezési határidő április 12-én est 8 óráig. A kirándulókat dr. Nigrinyi György vezeti.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Acciarito. Római tudósítónk jelenti, hogy Teramóban most a felett határoz az esküdszék, hogy Acciaritonak, aki néhány évvel ezelőtt merényletet követett el az olasz király ellen, vannak-e büntérsai. Az elítelt Acciarito ugyanis tavaly kegyelemért folyamodott s kegyelmi kérvényében büntetését is megnevezte. A büntérsakat el is fogták s a júniusban Rómában összeült esküdszék szörnyű dolgoknak jött a nyomára. Kiderült ugyanis, hogy a sanstefanoi fogházban, ahol Acciaritot fogva tartották, az igazgató fenyegetésekkel akarta rávenni a merénylet, hogy büntérsait megnevezze. Acciaritoval együtt volt elzárva egy Pettii nevű rab, kinek az volt kötelessége, hogy figyelje meg, Acciarito mit beszél almban. Az igazgató azt is igézte, hogy kegyelmet fog kapni, ha megvallja, hogy kik tudtak a merényletről. Acciarito egy alkalommal levelet kapott kedvesétől, aki azt írta, hogy elfogására után született gyermekükkel együtt éheznek, mert nincsen, aki róluk gondoskodjék. A levél hamisítva volt, sőt a gyermek, akiről a levélben szó van, nem is létezik. Ez a levél szinte kétségbejeltette a merénylet s néhány nappal később beadta a kegyelmi kérvényt, melyben büntérsait megnevezte. Amikor mindezek kiderültek, a közvélemény oly fenyegetően foglalt állást a fegyház igazgatójával szemben, hogy a tárgyalást el kellett halasztani s csak most folytatták Teramóban. Most már Acciarito nem mint vádló, hanem mint védő lépett föl. Kijelentette, hogy ő csak a fenyegetések és a hamisított leveleknek engedve, jelentette föl társait, akik ártatlanok. A mikor szembeállították Angelellivel, a fegyház igazgatójával, akit időközben nyugalmába küldtek, tegezte az igazgatót s szemére vetette gyátlagoságait.

— Mindenki összeesküdött ellenem — mondta zokogva. Szívemet és agyamat bénították meg. Rab-társam Pettii a legszörnyűbb ember, aki valaha a földön járt.

Az igazgató Pasqua (Acciarito kedvese) nyomorának lefestésével próbált megintatni; biztatott, hogy barátain kegyelmet fognak kapni s kényszerített, hogy írjon meg a kegyelmi kérvényt, úgy amint ő tolba mondta. Azután egy üveg bort hozatott s megkegyelmezéseme kocintottunk... Máskor fenyegetett, hogy a sanstefanoi fegyház kis cellájában temetnek el, mert élve onnan nem szabadulok. Kis gyermekeket hoztak cellám ablaka elé, hogy sirásuk megrendítsen.

A fegyház igazgatója beismerte, hogy Pasqua hamisított levelet a fegyházban készítették, azután Rómába küldték a rendőrségről onnan származtatták vissza San Stefanoba. Amikor a levelet az igazgató szobájában fölolvasták, az igazgató és titkára meghatottságot színeltek. Az olasz sajtó meglehetősen egyértelműséggel elítéli az esküdszék, amelyekkel Acciaritot vallomásra bírták. Valószínűleg különben, hogy az esküdszék föl fogják menteni Acciarito társait, akik, úgy látszik, csakugyan ártatlanok.

§§ Vén asszony — menyecske. Weiss Ponráó vörösvári fiatal bányamunkásnak különös szerelme tárgya volt. Egy magánál háromszor idősebb vén asszonyba volt szerelmes s azt hitte, hogy így legalább nem kell féltékenykednie. De a vén asszony nem volt ilyen jámbor s az első alkalommal megszalta a fiatal embert. Weiss Ponráó szertelen szerelme most már dübörgéssé fajult s egy estén megtele a hűtlen asszonyt s vetélytársát Hranjár Albertet fejével leütötte. Weiss Ponráó ezután önként jelentkezett a csendőrségnél. A pestvidéki törvényszék szándékos emberölésért és közrend elleni kihágásért hat évi fegyházra és öt forint pénzbüntetésre ítélte. A királyi ítéletábla Tolnay Antal bíró előadása mellett ma megerősítette a bíróság ítéletét.

§§ Az elmaradt árverés. Engel Lipót kétszáz forinttal volt adósa Seiler Arminnak. A hitelező beperelte az adóst. Az árverés előtti napon Engel találkozt hitelezőjével s megfenyegette, hogy ha megtartja az árverést — megöli. Ez a szokatlan fenyegetés annyira megijesztette Seilert, hogy nem tartotta meg

az árverést. Az adós megmenekült ugyan a lövtől, ellenben zsarolás miatt a vádlottak padjára került, mert Seiler feljelentette. A törvényszék Bakonyi bíró előlétele alatt ma foglalkozott a bünpörrel s Schneider kir. ügyész vád- és dr. Klein Rezső védőbeszédének meghallgatása után — tíz korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

Legujabb.

Merénylet a walesi herceg ellen.

Brüsszel, április 4.

A walesi herceg Calaisból, — nem Oстен-délel — érkezett és a Kölnbe induló vonaton volt, midőn a merénylet történt. A merénylő a kocsilépésről revolveréből kétszer lött a szalonkocsi csukott ablakán. A herceget neje és egy polgári ruhába öltözött parancsértiszt kísérték. A merénylőt egy csendőrtiszt azonnal elfogta s az állomási felügyelő kihallgatta. Az elfogott 16 éves bádogos, Sipidonak hívják és St.-Gillesben, Brüsszel egyik külvárosában, a rue de la Forge-ban lakik. Zsebeiben nagyszámú anarkista íratot találtak. A merénylő kijelentette, hogy a herceget meg akarta ölni és tettét nem bánta meg; ha módjában volna, újból is elkövetné. Az államügyész nemsokára megjelent a helyszínen, hogy kihallgassa a merénylőt, akit egyelőre az északi pályaudvar rendőrségi irodájában helyeztek el.

Brüsszel, április 4.

A walesi herceg háromnegyed 5 órakor érkezett ide és aztán vagy félóraig két titkárra kíséretében a pályaudvar főcsarnokában felállt. A Kölnbe egyenyed 6 órakor induló vonattal tovább akart utazni. Mikor a lövések eldördültek, a vonatot azonnal megállították. A közönség körében nagy izgatottság támadt. Megállapították, hogy sem a herceg, sem pedig más valaki nem sebesült meg. A pályaudvar felügyelője, aki a két lövés zajára odarohant, a merénylő karjára ütött, mielőtt az még harmadszor is lehetett volna. A két ember közt küzdelem támadt; a merénylő védekezett és szabadulni igyekezett. Többen a felügyelő segítségére siettek, lefegyverezték a merénylőt és ártalmatlanná tették.

A herceg kétszer megjelent a szalonkocsi ablakánál és azt kérdezte, hogy elfogták-e a merénylőt? A kérdőzött emberek igennel feleltek. Mindjárt azután megindult a vonat.

Egy szemtanú azt mondja, hogy a merénylő nyilván megfontolt szándékkal követte el tettét. Konstatálk, hogy Sipido perronjegyet váltott és a perronon járkált ugyanakkor, mikor a walesi herceg ott sétált. Az államügyészégnél azt mondta a merénylő, hogy anarkista, tettének oka pedig az anarkizmus eszméje. Csak azt sajnálja, hogy célját elhibázta. Sok embert, akik tanui voltak a jelenetnek, az államügyész elé idéztek, aki orvost is hivatott a merénylő elmebeli állapotának megvizsgálására. A revolver nem sokat érv hatlvetű fegyver. Egy töltényt még benne találtak. Két töltény nem sült el.

Brüsszel, április 4.

A Patriote szerint az északi pályaudvar főnökségét figyelmeztették bizonyos nyilatkozatokra, amelyek egy gyűlésen elhangzottak. Erre az állomásfőnök óvintézkedéseket tett. A walesi herceg cseppet sem látszott izgatottnak az esetről és azt kérdezte, hogy a revolver töltve volt-e? Mikor erre igenlő választ kapott, mosolygott. A herceg azt kívánta, hogy a merénylővel ne bánjanak szigoruan. Sipido erre az alkalomra legjobb ruháját vette fel, amit odabaza atya előtt azzal okolt meg, hogy be akar mutatkozni, hogy állást szerezzen.

Brüsszel, április 4.

A Gazette írja: A belga nemzet elfogja itélni ezt az épp oly gyűlölethe méltó, mint kvalifikálhatlan örült tettet, amelynek tárgya egy velünk barátságos nemzetnek a trónörököse volt, amely a mi nemzetünknek oly sok szolgálatot tett.

A király táviratot küldött a walesi hercegnek, amelyben sajnálkozását fejezi ki a merénylet felett.

A külügyminiszter látogatást tett az angol követnél.

Az angolok kiutasítása.

Pretória, április 2.

Ma a kormány közhiressé tette, hogy Johannesburg, Boeksburg és Krügersdorp angol lakosai 48 óra alatt, a többi helységben pedig még e hó 5-ike előtt az országot családjaikkal együtt elhagyni tartoznak. Ez az intézkedés nem vonatkozik az állami bányaművekben alkalmazott angol alattvalókra.

TÁVIRATOK.

Lemberg, április 4. (Tartománygyűlés.) Javorski lovag képviselő sürgősségi indítványt terjeszt elő, amely szerint a tartománygyűlés az ország nevében a pápának jubileuma alkalmából hódoló szerencsekívánatait tolmácsolja. A sürgősségi indítványt egyhangulag elfogadták.

Madrid, április 3. Politikai körökben hirt jár, hogy a miniszterválság kikerülhetetlen. Hir szerint a kabinetet rekonstruálják, de úgy, hogy a miniszterelnök, a hadügyminiszter, a pénzügyminiszter és a belügyminiszter megmarad állásában. Meglehet, hogy már a holnapi minisztertanács foglalkozni fog a kabinet újalakításával. A cáfolatok ellenére a lapok azt írják, hogy a nemzeti párt vezetőségében politikai okokból nézeteltérések támadtak.

Páris, április 4. Loubet elnök a hírlapíró kongresszus előkészítő bizottságának megígérte, hogy a július 13-án tartandó megnyitói ülésén elnökölni fog.

Viktória királynő Írországn.

Dublin, április 4. Viktória királynő ideérkezett. Megérkezésekor a lordmayer fogadta fényes szertartással. A lordmayer üdvözlő beszédére a királynő azt válaszolta, hogy nagy megelégedésére szolgál, hogy újra eljöhessen annyi derék férfi hazájába, akik a birodalom koronáinak megvédésében oly kiváló bátorságot tanúsítottak, mint diosdőségek multjokban harcoltak. A királynőt, mikor az alkirály palotájába hajtatott, a lakosság lelkes ovációban részesítette.

Dewey elnökjelölt.

New York, április 4. Dewey tengerengy kijelentette a New York World egyik munkatársa előtt, hogy hajlandó fölélni elnökjelöltnek. A városi választások a déli államokban, különösen Nebraskában a republikánusok térfoglalásával végződtek.

Állítólagos rágalom.

Bukarest, április 4. Az Agence Roumaine jelenti: Egy külföldi lapnak azt a jelentését, hogy két évvel ezelőtt ötven kiutasított romániai zsidót vasra verve egy tutajra vittek, amelyen a gerendákat összekötött kötelekkel feloldották, minek következtében mind az ötven zsidó vízbe fullt, illetékes körökben megcáfolták azzal a megjegyzéssel, hogy ennek a fantasztikus híresztelésnek rosszakarata, rágalmozó tendenciája nyilvánvaló és hogy kiutasításokat sem végre nem hajtottak, sem nem szándékoztak végrehajtani.

Munkások védelme.

Bécs, április 4. A vasútiügyi minisztériumban tanácskozások folynak most az érdekel minisztériumok részvételével ama törvényjavaslat tárgyában, amelyvel a munkásokat védő törvényes rendelkezéseket ki akarják terjeszteni a vasutak építkezéseinek és segédüzemeiben foglalkoztatott munkásokra. A törvényjavaslatot a tanácskozások befejeztével a munkügyi tanácsnak adják ki véleménynyadás véget.

Közzgazdasági táviratok.

Berlin, április 4. (Gábonapiac.) A kínálat óvatos, a vételkérő mérsékelt volt. Buza és rozs a határidő-üzletben 1/2-3/4 márkával emelkedett, de azután 1/2 márkával hanyatlott. Zab szilárd és nem igen élénk. Az idő hideg.

London, április 4. (Gábonapiac.) Az irányzat általában szilárd. Buza 3 p-vel, tengeri 6 p-vel drágább. Városi liszt 23-28 sh., repceolaj 27 sh. 4p. Behozatal: buza 10.000, zab 20.000 q. Az idő szép.

New York, április 4. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/16 (9 1/16). Májusra 9.33. (9.12). júniusra 9.30. (9.07). New-Orleansban helyben 9 1/4 (9 1/4). — Petróleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphianban 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 7.07. (6.85). Rohe és Brothers 7.30. (7.05). — Tengeri irányzata igen szilárd. Áprilisa — (—). Májusra 46 1/2. (45 3/4). Júliusra 47 1/4. (46 3/4). — Buza irányzata szilárd. Piros ózai helyben 80 3/8. (79 3/8). Szeptemberre 75 1/8. (75.—). Áprilisa — (—). Májusra 74 3/8. (74 3/8). Júliusra 74 3/8. (74 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 3/4 (3 3/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7 3/4. (7 3/4). Májusra 6.55. (6.50). Júliusra 6.65. (6.55). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Kukor: 3 1/16. (3 1/16). — Őn: 31.75. (31.75). — Réz: 17 1/2. (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 4. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Áprilisa 67 3/4. (67.—). Májusra 68.—. (67 3/8). — Tengeri irányzata szilárd. Májusra 41 3/4. (39 3/8). — Zsír: Áprilisa 6.65. (6.42). Májusra 6.70 (6.47). — Szalonna short clear 7.05. (6.85). — Sertészsír: Februárira — (—). Áprilisa 13.20 (12.75). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Pipinnek.

Ma még sugárzó szép a homlokod,
De elborul előbb, mint gondolod,
Nem csillogó fény, — elhervadt virág,
Örök bűbánát az egész világ.

Vidám óráid tündér-tavasznán
Még ragyog minden, édes szöke lány,
Kék szemed is még tisztán tündöklél,
Tükrébe nézni bővílő gyönyör.

Ma még a gyémánt szikrázó tűzét
Hinti aranyos fürteidre szét,
Adott a sora káprázó kincseket, —
S te kacagod, ki nem kacag veled.

Oh, de ha egyszer súlyos bánat ér,
Csak ugy patakzik szivedből a vér.
Akkor, mitől a világ telke forr,
Te is megérted, mi az a nyomor.

Akkor megérted, mi a szenvedés
S a boldog ember mért olyan kevés?
Aki sóváran üdvre szomjazott,
Meglátod: mennyi az élő halott.

Közöttünk jár-kei, de csak teste él,
A lelken régen rajt' a csokerte,
De olykor egy elhamvadt fájdalom
Kikel sírjából és győtri nagyon.

... Ha emlékeid bűbája kigyúrl,
Mj juthat néked abból vigaszd,
A sugaras, az ifjú perceket
Ezer bábjával jól megfizeted.

Herczeg János.

— A leghosszabb bill. A leghosszabb bill mind azok között, amelyeket valaha az Amerikai Egyesült-Államok kongresszusán benyújtottak, az „Alaskai kerület”-re vonatkozó kodex, amely hat-száz oldalas kötetet tesz. Az amerikai alkotmányosság pedig azt követeli, hogy a billetek szórul-szóra felolvassák, s hogy ezzel a szenátusnak rendes munkaidejét ki ne használják, éjszakai ülést rendeltek el, amelyen aztán a felolvasás megtörténjék. Mindössze öt szenátor gyűlt össze erre az alkalomra, köztük az öreg Bate Tennesseeből is. Hosszú billettél a clerkok rendesen úgy könnyitenek a munkájukon, hogy felolvassák közben mondatokat és egész paragrafusokat kibagynak. De él Bate bácsi, az öreg szenátor, aki élete hivatásul az alkotmány megőrzését tűzte ki, s oda tilt az első padba az Alaská-Codex egy vasok példányával, óriási pápaszemet tesz az orrára és jól vigyáz, hogy csak egyetlen betűt is ki ne hagyjon valahogy a felolvasás. Már több elváltotta fel egymást, amikor valami ismeretlen jótévő kicsalta a tereből Bate

bácsit. Míg oda künn volt, a felolvasó gyorsan átugrott néhány oldalt. De a jó világ nem tartott sokáig, az agg szenátor csakhamar visszatért, megigazította a pápaszemét és tovább ellenőrzött. Szélhámoskodni nem lehetett többé és a siri mormolás éjfélig tartott. És akkor is csak a fél kodexet olvasták még csak el. Az ülést pedig elhalasztották.

— Háborsn világ. Transvaal országutai a lehető legrosszabb állapotban vannak, a boerok mégis kitűnően bicikliznek rajtuk. A futárok kerékpárjai fegyvertartókkal vannak ellátva, amelyekben egy-egy puska van. Az előőrseket negyven-ötven mérföldnyi távolság választja el egymástól, úgy hogy a rapportokat meglehetősen gyorsasággal adhatják át. Biciklis futárok látták egy éjjel, amikor Jouberttel fontos rapportot kellett közölnök, hogy egy páncélosvonat közeledik. Örült gyorsasággal a táborhoz értek, hol a legénység hamar lábra kapott, főszerde a vasuti sineket, úgy hogy a páncélosvonat a boerok hatalmába került. Néhány futár Cronje táborából menekült el, hogy segítséget hozzon. Ezeket angol lovas-ság vette üldözébe. Eleinte közvetlen nyomukban voltak a lovasok, mert csupán igen kis előnyt szerezhettek maguknak a biciklis futárok, félóra múlva azonban már csak a lemaradt lovas-ság kilőtt go-lyóit hallották süvíteni. — A Cook and Son utazási cég mostanában egy utitervvel foglalkozik. Az utazás a cég főnökének személyes vezetése alatt a délafrikai harcmezőre és összefüggésben a háborúval más érdekesebb pontokra fog vezetni. A résztvevők április végén utaznak az Angliából és Fokvárosból, Belmonton és Grasanpon át Kimberley látogatják meg, míg visszautazásuk Bloemfontein és Stromberg érintkezésével East-Londonba érnek. Az utazást esetleg Pretóriáig is meghosszabbítják. Szóval Cookék már véget vetnek hamarosan a háborúnak.

— A hitelezők. A szangvinikus hitelező jószívű, nagyon könnyen meg van hatva, nagyon könnyen meg van győzve, engedékeny, de nem egészen megbízható: ma kiméretet ígér, holnap pedig bepörül. Ehhez a fajtához tartozik mindenekelelt a szabó. A kolerikus hitelező hajlandó a haragra és a káromkodásra, az ellentmondás feliglatja és minden pillanatban szörnyű botránnyal fenyegetőzik. Általában véve azonban nem is annyira félelmes, mint amilyenek mutatja magát a nyugalom és hidegvér leegyszerűszi. Mindig fenyegetőzik a pörrel, de való-sággal sohasem váltja be a fenyegetését. Ehhez a fajtához főképp a suszter tartozik. A flegmatikus hitelező szereti a nyugalmat, óvatosan megy bele az ügyletekbe, nagyon ritkán szalad bele valami könnyelműségbe, de gyűlölködésre, haragra sohasem ragadhatja el magát. Udvariasan ügyelmeztet, de fájdalom sokkal gyakrabban, mint más, sőt ha kell, még naponkint is

sztoikus nyugalommal és kitartással. Minden hitelező között a legelviselhetőbb is. Ehhez a fajtához tartozik mindenekelelt a pincér, a markőr stb. — A melankolikus hitelező nagyon aggályos a jövőjét illetőleg és nagy hajlandósága van fősvényesre és a bizalmatlanságra. Hogy részvétet keltsen, magáról és másokról a legborzalmasabb képeket festi és rémeket lát ott is, ahol nincs. Ehhez a fajtához tartozik mindenekelelt a derék férfiak amaz szótálya, amely embertelenül magas kamatokra ad kölcsön. Ő az uzorás.

— A kiállítás arany-szobora. A párisi kiállítás egyik legeredetibb látványosa kétségtelenül az amerikai arany-szobor, amely a minap készült el. Ez egy hat láb magas tiszta aranyból való szobor, amelynek súlya hétszázötvenkét font. A szobrot Bessie Potter szobrásznő készítette, egy newyorki színésznő, Maud Adams volt a modellje. A múlt évben külön részvénytársaság, az American Gold Statue Co. alakult, a drága szobor elkészítésére. Művészekből alakított bizottság választotta ki a legalkalmasabb modellt, s a bizottság egyhangulag Maud Adams színésznőben állapodott meg. Pedig a szépség-verseny alkal-mával nehéz dolga volt a bizottságnak, mert a pályázók mindegyike mindent elkövetett, hogy az övé legyen a dícsőség. Sőt akadt, aki huszonezer dollárt ígért a bírának, ha őt itélik a legszebbnek, de a bizottság tagjai nem lehetett megvesztegetni. A szobor kivétel rendkívül eredeti. A szobor egyszerű nyári toaletben van ábrázolva. A ruha a nyakon és a mellen drága csipkével van díszítve. A haja hátra van fésülve, s karja csak egy lóg. A szobor arany-értéke 187,000 dollár, a szállítás és biztosítás költsége tizenkét ezer dollár. A Párisba való szállítást alatt három ór vigyáz az arany-szoborra.

— Táncoznók harca. A párisi Folies Bergère színlapjai egyszerre hirdetik a szép Otero és „la belle Guerrero” fellépését. Két szép spanyol táncoznó azonban nem férhet meg egy oriumban, tehát Otero távozik, de tizenötezer frank kárpótást követel a Folies Bergère igazgatóságától a bíróság előtt. A tárgyalás elő nagy érdeklődéssel tekint Páris közönsége, miután a szép Otero követelése nem min’ennapi jogi kérdést vet felszínre. Otero szerződésileg van kötelezve arra, hogy május és június hónapokban esténként fellép s gyönyörködtesse a párisi publikumot speciális művészetével, táncol kísért spanyol dalaival. Midőn néhány héttel ezelőt visszajött Párisba és megkezdte a szereplését azzal, hogy elveszítette három ezer frank értékű arany pénztárcáját ezer frank tartalommal, (a pénztárcát megtalálták), némi kellemetlen meglepetéssel látta a Folies Bergère deszkáin Guerrert, aki ugyanugy táncol és ugyan-olyan dalokat énekel mint ő, — írja panaszos levelében

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(50)

Ágota már nem is érezte, hanem felvette a keztyűjét a padról s remegő hangon így szólt:
— Nem Irgens, ezt nem lett volna szabad. Ugy-e? Sokat adnék, ha soha sem mondta volna. Sokat...

— Csakugyan, nem kellett volna, nem, de... Irgens mereven nézett Ágotára, ajkai remegtek. — Lynum kisasszony, mit tett volna, ha a szerelem önt ragadta volna gyerekes cselekedetekre, ha önt fosztotta volna meg az esztől, a látásától?

— Jól van, de most már ne beszéljen többet. En értem, hogy... Különbem sem akarom meghallgatni. — Most észrevette, hogy Irgens még egyre ölelte. Hirtelen kiszakította magát a karjaiból s felállt.

Nem tudta, mit tegyen, megállt s a földet nézte, még a bojtort is tisztogatta le a ruhájáról. Mikor aztán Irgens is felállt, Ágota úgy tett, mintha maradni akarna. Egy helyben állt s a földet nézte.

— Kedves Irgens, nagyon hálás volnék önnek, ha senkinek sem szólna arról a dologról. Nagyon félek — mondta. — És soha többé nem szabad önnek velem foglalkoznia. Nem is hiszem különben, hogy valami különös módon érdeklőd-nék irántam. Elhiszem, hogy egy kissé szeret, legalább kezdtem hinni, de hogy ilyen nagyon szeret... Hogy is szeretethetne engem olyan igen nagyon — gondoltam... De ha akarja, hát egy darab időre haza megyek Thorahusba...

Meg volt hatva, szemei megteltek könnyel.

Édes beszéde, szíves szavai, testtartása, amely olyan egyszerű, olyan kezesen volt, nagyon mély benyomást tettek rá. Erzései fellobbantak, lángokban csaptak fel. Nem, nem, ne menjen Thorahusba, ne menjen sehova, maradjon itt! Majd csak megtanul uralkodni önmagán, legyőzi önmagát, csak ne utazzék. Oh, ha egészen bele-örülne, ha tönkre menne, még akkor is arra kérné, hogy maradjon.

Tovább beszélt, miközben Ágota ruháját tisztogatta. Hogy bocsásson meg neki, hogy ő nem olyan ember, mint a többiek, ő költő s ha rájön ez a valami, akkor... De nem panszok-dik tovább s igéri, hogy Ágotának sem lesz ő reá panasz, ha itt marad... Hogy különben ő benne egy titkos hang sem ébred az ellen, hogy elutazzék? Oh nem, hogy ő nem is kép-zelődik...

Szűnet.

Várta, hogy majd mégis csak megszólal, hogy ellentmond neki, hogy azt fogja mondani, hogy nehezebb esik Thorahusba utaznia. De Ágota hallgatott. Hát teljesen közömbös volt neki mindez? Lehetetlen! Ez a gondolat gyötörte, sértette, úgy érezte, hogy igazságtalanság történt vele. Megismételte a kérdését: Hogy nincs a szívében egy parányi szánalom sem ő iránta?

Szomorúan felelt a leány:

— Nem, ne kérdezze. Mit szólna Ole, ha megtudná?

Ole? Ő reá egy pillanatig sem gondolt. Hogy csakugyan Henriksen Olevel kell versenyeznie? Ez neveléses volna, nem is hitte, hogy Ágota komolyan gondolta ezt. Edes Istenem, szó-sincs róla, Henriksen Ole nagyon derék, nagyon jó ember, ügyesen áruja a portékát, megfizeti a számláit s egyre újabb filléreket tesz a már meg-levő vagyonához. Hát ennek a sok pénznek csak-ugyan van valami hatása Ágotára is? Ki tudja, talán ebben a kis, szőke koponyában is van egy zúcoeska, ahol minden gondolat a koronák és fillérek körül fordul meg? Ki tudja?

Irgens elhallgatott, a féltékenység kapott

erőre a szívében. Hogy Ole volna az, aki le tudja kötni ezt a leányt, talán előnyben is részesíti Olet, akinek nagy, kék szemei vannak, csodálatos, ragyogó szemei.

— Ole? — kérdezte. — Nekem mindegy, akármit mond Ole. Ole rám nézve nem él, én önt szeretem.

Ágota összerándult, valami csendes rángás szaladt át a testén; elhalványult. Elindult.

— Nem kérem, ez már nem járja, — mondta Ágota. — Ezt nem lett volna szabad kimondania. Engem szeret? Kérem, ne mondja ezt többé.

— Ágota kisasszony, csak egy szót még! Csakugyan közönyös vagyok önnek?

Kezét a leány karjára tette, úgy hogy a leánynak rá kellett néznie. Irgens nem tudott már uralkodni önmagán, erőszakos volt; az arca egészen eltorzult.

— Ezt a kérdést nem szabad hozzám intéznie. felelte. En szeretem Olet; remélem, érti.

A nap egyre mélyebbre hanyatlott; az emberek elhagyták a szigetet, csak itt-ott bandukolt még egy magányosan sétáló alak. Irgens nem szolt, az izgatottságtól ragyogott a szeme. Ágota sehogy sem tudta őt arra bírni, hogy szóljon, ő maga is avval volt elfoglalva, hogy önmagát megnyugtassa. Irgens nem látta ezt a küzdelmet, sok dolga volt önmagával.

Mikor a csónakba léptek, megszólalt:

— Talán jobban szeretné, ha egyedül volna? Talán van itt valahol kocsi is?

— Kérem Irgens, ne legyen ilyen.

Most már könnyezett. Erőszakkal más dolgokra akart gondolni, hogy csak elálljanak a könnyei; visszabámult a szigetre, tekintetével egy madár röptét figyelve, amely éppen most szállt el a fjord felett. Aztán így szólt:

— Mi az? Víz az ott, az a fekete?

— Nem, — felelt Irgens — az mező, zöld mező; az árnyékban fekszik s a harmattól olyan fekete.

— Igazán azt hittem, hogy víz. — Erről a

a bírósághoz — az ó speciális művészetének értékét tömören kibebitette, mutatványai iránt való érdeklődését nagy mértékben csökkentette, tehát kéri a szerződése felbontását és az eddig felül nem mult művészetét ejtett csorbába fejében tizenötezer frank kárpótlást. Az érdekes tárgyalás a napokban lesz a párisi bíróság előtt.

† A méhkas. Így hívják egy hotelt New Yorkban, s az a sajátosága, hogy csak női vendégeket fogad be. A fogadó mindig az utolsó szobáig el van foglalva, mivel az ellátás nagyon olcsó. Ötven nőt fogadhat be ez a hotel, akik kényelmesen és finoman laknak ott és sokkal jobban kiszolgálják őt, mint családi penziókban és a mellett meglehetősen védelemben is részesülnek. Mert dacára minden amerikai önállóságnak, a hölgyek szigorú házirendnek vetik alá magukat. Tizenöt percel nyolc óra után van a reggeli. Aki nem jelenik meg, másutt reggelizhetik. Este tizenegy órakor megszólal a csongó lefektetéshez. Akkor a kaput becsukják. Egyetlen vendégnek sincs kapukulcsa, legföljebb akkor kap, ha nagyon utána veti magát. Mindazonáltal nem klastromi a levegő a „Méhkas”-ban. A table d'hôte-nál a nagy étteremben délk beszélgetés folyik. Már csak abból is látszik, milyen élénk az élet, hogy „Méhkas” a neve a hotelnek. A legtöbbször nő, aki ott lakik, valami foglalkozást üz.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, április 5. — Római katolikus: Ferr. Vince. — Protestáns: Diodór. — Görög-orosz: (március 23.) Nikan. — Zsidó: Niszán 6. — A nap két óra 15 perccel. — Nyugszik 6 óra 18 perccel. — A hold két délelött 9 órakor. — Nyugszik éjjel 12 óra 5 perccel. A miniszterelnök és belügyminiszter jogait délután 4 órakor. A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A közvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor. A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor. A Magyar Történelmi Társulat igazgató-választmányi ülése délután 5 órakor az Akadémia I. emeleti üléstermében. Az osztálysorajdiék huzása d. e. 9 órakor a Vigadó kistermében. A budai pedagógium felolvasó-estélye délután 6 órakor. Karambol-match a budapesti karambol körben. A budapesti tanítók segítő-egyesületének közgyűlése este 6 órakor a magyar tanítók kaszinója dísztermében. A matematikai és fizikai térszűret rendez. ülése délután 6 órakor a tudomány-egyetem fizikai intézetében. Közelkedési múzeum zárva. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Keresepati ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-csatlly és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Keresepati ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintáért és kereskedelmérténeli gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetésűg árusításokat is eszközöb) a városigeti iparcsermekben nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetésűge (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

zöld mezőről nem lehetett többet mondani. Ágota ezért egyenesen rátért a dologra.

— Hallja Irgens. Beszéljünk csak a dologról. Akarja?

— Szívesen. — felelt Irgens. — Beszéljünk például arról a felhőről. En nekem úgy tetszik, mintha nagy, egyforma szeplők volnának, valami borkiütés...

Ágota kiérezte, hogy hidegen, tartózkodóan beszél; mégis mosolygott.

— En csak felhőket látok.

Igen — mondta Irgens, — nem is hiszem, hogy éppen most fogom megtalálni a legjellemzőbb hasonlatokat, egy kissé lusta is vagyok. Kérem, legyen jó, legyen elnéző irántam; Igen? Nem, ne higgye, hogy most már meg fogok halni, nem... általában nem szoktam olyan hamarosan meghalni, de...

Irgens erősen evezett, a csónak most a kék-tóhoz ért. Irgens segített a kiszállásnál. Egyiken sem volt keztyű, meleg keze Irgensében nyugodott. Ágota megszorította s megköszönte neki a szízségét.

— En pedig bocsanatot kérek öntől, hogy szívügyeimmel megostromoltam kegyedet — mondta. — Bocsanáson meg kedvesem.

Meg sem várta Ágota feleletét, hanem levette a kalapját, visszaugrott a csónakba s elindult.

Ágota megállt a hidon, látta, amint Irgens a csónakba ült, kiáltani akart, valamit kérdezni. Talán azt, hogy most hova vezet. De aztán csak nem kérdezte meg mégsem. Irgens látta, mikor Ágota alakja eltűnt a hídról.

Tulajdonképpen sehova sem akart evezni. Mindössze nagyon igazat volt s zavarában nem tudott egyebet tenni. De azért most tovább evezett, nagy erővel hajtotta a csónakot, amely a sziget felé vette irányát. Csendes est volt. Most, hogy magára maradt, erőt vett rajta a kétségbeesés. Megint csalódás, megint olyan eset, ami csak kellemtelenségeket szülhet.

(Folytatás következik.)

Nemzeti múzeum: Természettajzi tára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglehetnek.

Székhely-kiállítás a Nemzeti Szalomban, nyitva délelőtt 9-től este 9-ig. Belépő díj 50 fillér.

Országos képtár zárva.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somogyi Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Folles Caprice. VI., Révay-utca 13. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpartérem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetőt.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület új szakosztálya.

Az Országos Iparegyesület körében felmerült az az eszme, hogy a villamosági és rokoniparok képviselői az egyesület kebelében szakosztályba tömörüljenek, amelynek feladata legyen az iparág érdekeinek oltalmazása és egyszersmind a villamosságának a közönség körében való ismertetése, népszerűsítése.

Az új szakosztály megalakítása ügyében tegnap értekezlet volt Matlekovits Sándor v. b. t. t. elnökölte alatt. Az értekezleten az érdekelte iparágak nagy számú képviselői közül az elektrotechnika több kiváló elméleti művelője is résztvett. Az elnök, ismertetve az alakítandó új szakosztály célját s általában az egyesület szakosztályainak feladatait és viszonyát az egyesülethez, felkérte a jelenlevőket, hogy a szakosztály megalakításának kérdését vitassák meg.

Straub Sándor felsőipariszkolai tanár, Egger Gyula gyáros és Wittmann Mór műegyetemi tanár felszólalása után az értekezlet egyhangulag kimonodta az Országos Iparegyesület villamosági szakosztályának megalakítását. A szakosztály tisztikarát következőképpen alakították meg: elnök Zepernovszky Károly, alelnökök: Straub Sándor és Wittmann Mór, előadók: Egger Gyula és Fodor István, jegyző: Hanauer Jenő. Geléri Mór egyesületi igazgató javaslatára a szakosztály felkérte a tisztikart, hogy állapítsa meg a szakosztály ügyrendjét és munkaprogramját. Leg-sürgősebb teendő gyanánt elhatározta a szakosztály, hogy a szűkes fővárosi tanácsa kéréssek föl a villamos szerelő ipar gyakorlásáról szóló szabályrendelet tervezetének megvitatás végett leendő átküldésére. Végül Matlekovits elnök üdvözölte az új szakosztályt az iparegyesület nevében.

A Budapesti Hitelezési Végleglet tegnap tartotta évi rendes közgyűlést Tschögl Henrik elnökölte alatt. Az elnök mindenekelőtt megemlékezett arról a nagy veszteségről, amely az egyesületet élnöke, maróthi Fürst Jakab halála által — aki az egyesületnek alapítója és alapítása óta buzgó elnöke volt — érte. Indítványára a meghalt elnök emlékét a jegyzőkönyvben örökítik meg.

Ezek után az elnök utalt az igazgatósági jelentésre és az egyesületi iroda kifejtett tevékenységére, amelyekből konstatalható, hogy az egyesület a lefolyt évben is szép eredményeket ért el. A jegyzőkönyv vezetősére dr. Schreyer Jakob ügyészt, annak hitelezésére pedig Markó Albertet és Popper Károlyt kérte fel, majd előterjesztették az igazgatósági, valamint az egyesületi irodának jelentését. A közgyűlés a jelentéseket egyhangulag tudomásul vette. A bemutatott számadások jóváhagyattak és a folyó évi költségvetést Guttman Adam ellenőr előterjesztése alapján megállapították. Azután megválasztották az elnökséget és igazgatóságot.

Elnök: Tschögl Henrik (új). Alelnökök: Breitner L. Zsigmond (új), Maróthi Fürst Bertalan (új). Igazgatósági tagok: Auer Gyula, Adler Ignác, Brust David, Demjén Ignác, Engel Hugó, Frankl Mór, Fröhlich Miksa, Gíassner Mária, Grünwald Adolf, budai Goldberger Gyula, Guttman Adam, Hartmann Mór, Hecht Adolf, Hirsch Manó, Hüttl Tivadár, Kanitz Ignác, Landauer Ede, Letzkó Sándor, Mautner Adolf, Moiret P. Ödön (új), Pinkás Zsigmond, Porjes Bernát, Rosenberg Mór, Seifensieder József (új), Silberberg József, Singer Bernát, Spitzer Ignác, Weisz Nándor, Wolf Mór, Wolfner Gyula (új).

Az újonnan megválasztott elnök Tschögl Henrik, mint az új alelnökök Breitner L. Zsigmond és Maróthi Fürst Bertalan köszönetet mondtak a közgyűlésnek a beléjük helyezett bizalomért és biztositottak a közgyűlést, hogy a hitel-ügy terén elsörangú fontossággal bír és immár 19 év óta folyton fejlődő egyesület javát a közélet érdekében minél határozottabban önjajtká előmozdítani.

A vetések állása. A földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján a vetések állása március 31-ikén a következő volt:

A márciusban mulatkozott nagy havazás, vihar és hideg idő miatt a tavaszi munkálatok is, amelyek pedig már február havában sok helyen folytak, teljesen fennakadtak. A tulságos talajnedvesség, eső és hó a folyókat és patakokat is megdöntöttek s árvízveszedelem fenyegett az ország több vidékén. A tulsok csapadék, illetve talajvíz következtében a vetések és rétek néhol máris víz alatt állanak. A mezőgazdasági munkálatokat csak szóránosan eszközölték és bár a gazdák mindenfelé igyekeztek a kedvezőbb napokat felhasználni, azért mégis ritka hely és különösen

ritka vármegyére az, ahol a tavaszi vetések 50—60%-ával elkészültek volna.

A március végével leginkább a nyugati vármegyékre kiterjedő erős havazás és —3—4° hideg idő ismét több napra megakasztotta a tavaszi munkálatokat. Ez idő szerint — bár időközben az ország legtöbbször javult az idő — enyhébb és verőfényesebb napokkal vannak, azért alig folyik valahol a szántás és vetés. Épp ez a körülmény az, ami miatt a gazdák aggodalmas nemcsak a munka esetleg nagymértvű feltorlódasától félve, hanem is leginkább azért is, mert a kukorica- és répvetés ideje is bekövetkezett.

Az utótl a kerti, szőlő és talajelőkészítési munkálatoknak sem kedvezett, itt is nagy a fennakadás. Azonkívül néhol panaszokodnak, hogy a korai gyümölcsfák termő rügyei a hideg idő következtében elfagytak; másutt, főleg a Duna jobbpartján, de néhol az ország egész vidékein is, arról panaszokodnak, hogy kevesebb a használatos szőlővessző, mint a mult évben volt.

Az öszi vetéseknek sem mindenütt kedvezett a márciusi időjárás. Különösen a rozs és repce vetések érezték meg a zord utóélet, ellenben a buza, egyes vidékeket kivéve — ahol különben már február havában is gyengén állott — nagyobbára meg mindig kielégítő. Az öszi vetések közül a búzát általában közepesnek lehet jelmezni, de a rozsban és repcebén — különösen pedig ez utóbbiban — már is jelentékeny a hárosodás.

A korai tavaszi vetések néhol kikeltek s elég jók, de sok helyen a fagy már csirászkor tönkretette és így új maggal kell pótolni.

Általában nagyon jó időre van szükség, hogy a munkálatok idejében befejezhető legyenek és különösen, hogy a vetett mag kedvező körülmények közt kikelve fejlődésnek indulhasson.

A takarmányozás körül is fordulnak elő már nehézségek a túl hosszúra nyúlt téli idő miatt; a mennyiség a takarmány sok helyen erősen meggyögyött és legelő hiányában nagyon sok gazda szemes terményekkel kénytelen pótolni a szűles takarmányemlék hiányát.

Pestmegyei Gazdasági Egyesülete tegnap igazgató-választmányi ülést tartott, amely egyszersmind a vármegye mezőgazdasági bizottságát is magában foglalta. A választmánynak ezen az ülésén gróf Keglevich Gábor elnököl s megállapították az április hónap 9-ikére kitűzött közgyűlés tárgysorozatát. A közgyűlésen javaslatot tesz a választmány az olasz bor vámszállítás javát tárgyában indítandó akcióra vonatkozólag is, továbbá az értékesítéssel és fogyasztással foglalkozó gazdákörök létesítése ügyében, hogy a szövetkezeti működést bevezessék. Végül javaslatot tesz a vihargyukkal való nagyobb számban kísérletekre nézve.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság április hó 21-én délelött 10 órakor a társaság hivatali helyiségeiben (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. szám alatt) tartja IV. rendes közgyűlést a következő napirenddel: 1. az igazgatóság évi üzleti jelentése; 2. zárszámadás, évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése; 3. a tiszta nyereség hovafofordítása iránti határozat; 4. határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadásáról; 5. az alapszabályok 5. és 6. §-ának módosítása; 6. a felügyelő bizottság új tiszteletdíjának megállapítása (alapszabályok 34. §-a); 7. a felügyelő bizottság megválasztása.

Hajójaratok. A Magyar Folyam és Tengerhajós Részvénytársaság rendes hajójaratait a Tiszán Csongrád és Szeged, valamint Csongrád és Szolnok között április 7-ikén a következő menetrend szerint indítja meg: I. Csongrád és Szeged között. Felfelé: Indulás Csongrádról 5 órakor reggel. Érkezés Szegedre 9 órakor reggel. Felfelé: Indulás Szegedről 2 óra 30 perccel délután. Érkezés Csongrádra 7 óra 45 perccor este.

II. Csongrád és Szolnok között. Felfelé: Indulás Csongrádról 4 óra 15 perccor reggel. Érkezés Szolnokra 10 órakor délelött. Felfelé: Indulás Szolnokról 1 óra 30 perccor délután. Érkezés Csongrádra 6 óra 40 perccor este. Első menet mindkét vonalon és irányban folyó évtől április 7-én. A gőzökök pontok kivételével naponként közlekednek.

A rendes hajójaratokat Sabács és Mitrovica között április 7-étől kezdve Bosna-Rácsaig terjeszti ki a következő menetrend szerint: Felfelé: Indulás Sabácsról 5 órakor reggel. Indulás Mitrovicáról 8 órakor reggel. Érkezés Bosna-Rácsára 10 óra 20 perccor délelött. Felfelé: Indulás Bosna-Rácsáról 11 órakor délelött. Indulás Mitrovicáról 2 órakor délután. Érkezés Sabácsra 4 óra 30 perccor délután. A fentemlített napon tehát Bosna-Rácsa állomás az összes forgalomra megnyitlik.

A Magyar Folyam és Tengerhajós Részvénytársaság a forgalmi akadályok miatt eddig meg nem nyitott Comovit állomást a személy- és az áruforgalomra megnyitotta.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Pollak Testvérek cég Budapest, Wasulin Costache kereskedő Crajova, Mosornisik Radijov kereskedő Szerb-Uttbe, Gul Jakab kereskedő Szatmár, Spieler Ferenc kereskedő Eger.

Beszűrés. A kontingens nyersszesz ára Budapestben 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. Bécsben a nyersszesz ára 40.40 korona pénzben, 40.60 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál levő székes-fővárosi sertés-konzumvásár-árjegyzése 1900. évi ápril. 4-én. Készlet 619 darab. Erkezett 557 darab. Összesen 1176 darab. — Eladatot 702 darab. Maradt 474 darab. — Naplő árak: 120—180 kgr. súlyban 98—101 koronáig, 220—280 kgr. súlyban 98—101 koronáig, 320—380

Oszták titelintézet részvény 227.95, Unionbank 150.75, Oszták Länderbank 115.40, Oszták-magyar államvasut 132.10, Elbavölgyi vasut 123.—, Alpesi bányarészvény 261.75, 30 frankos arany 19.27 Londoni váltó 242.93, Bécsi Tramway 130.—, Az irányzat kedvelten.

Bécs, április 4. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárások a következők voltak: Oszták hitelrészvény 227.60 Magyar hitelrészvény 182.—, Anrol-Oszták bank 124.75 Union bank 135.—, Länderbank 150.50, bankgyűjlesztő 115.40, oszták-magyar államvasut részvény 132.20, dunagőzhajós részv 118.50, alpesi bányarészvény 161.75, májusi járadék 261.80, oszták koronajáradék 309.50, magyar aranyj, 99.10, magyar koronajáradék 93.75, német birodalmi márká készpénz 122.—, ultimóra 118.65, törökországi: —, rimamurányi vasút 118.52 déli vasut —, dohányrészvény —, Napoleon d'or 19.27 Lombard —.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, április 4. (Tőzsdei tudósítás.) A nyugati tőzsdék gyöngébb irányzata miatt a spekuláció a nemzetközi értékek piacán tartózkodó volt. Csak a közszámla részvények terén mutatkozott élénkiség. Ezekre kedvezően hatott az a jelentés, hogy a porosz államvasutak a folyó évben négy és fél millió márkával több költséget fogynak felhasználni, mint a múlt évben. Egyébként a forgalom jelentősen aránytalanul magas volt. A legaktívabbak a hitelrészvények Böcsre gyöngültek. Magánlétszámításai kamatból 4 1/2%.

Berlin, április 4. (Zárulati) 4 1/2% os papírjáradék —, 4% oszták aranyjáradék 99.60, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.10, Oszták-magyar államvasut 134.60, Kassai-derbergi vasut —, Bécsi váltó 84.25, Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.—, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 191.—, Általános villamosági Edison 255.25, Gelsenkircheni 221.75, Laurakohó 281.—, 4 1/2% esztájiáradék 98.10, 4% magyar aranyjáradék 97.60, Oszták hitelrészvény 233.10, Déli vasut 28.—, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjegyi 216.25, 4% új orosz kölcsön 99.10, Török dohányrészvény 161.50, Olasz járadék 94.50, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 238.60, Az irányzat gyöngébb.

Berlin, április 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjáradék 97.80, Magyar koronajáradék 93.10, Oszták hitelrészvény 233.20 1/2, Oszták-magyar államvasut 134.60, Déli vasut 28.—, Eszaki vasuti vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegyi készpénz 216.25, Buschtiehradi —, Orosz bankjegyi —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, április 4. (Zárulati) 4 1/2% esztájiáradék 98.05, oroszjegy 138.—, Déli vasut 27.80, 4% oszták aranyjáradék 99.—, Oszták hitelrészvény 233.30, Oszták-magyar államvasut 134.90, Olasz járadék 94.25, 4% magyar aranyjáradék 97.35, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 4. (Zárulati) 4 1/2% papírjáradék —, 4% oszták aranyjáradék 99.65, Magyar koronajáradék 92.80, Oszták-magyar bank 126.93, Déli vasut 27.80, Elbavölgyi vasut —, Londoni váltó 207.16, Bécsi bankgyűjlesztő 135.40, Villamos részvény —, 3% os magyar aranykölcsön 78.70, 4 1/2% os esztájiáradék 98.20, 4% magyar aranyjáradék 97.25, Oszták hitelrészvény 233.30, Oszták-magyar államvasut 134.90, Eszaki vasut 117.—, Bécsi váltó 84.06, Párisi váltó 242.33, Unionbank 149.50, Alpesi bányarészvény 264.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 4. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. Esti forgalom. Oszták hitelrészvény 233.30, Oszták-magyar államvasut 134.80, Déli vasut 28.—, Oszták aranyjáradék —, Olasz járadék

94.50, Laurakohó 282.50, Harpeni 238.60, Discont 198.30, Alpesi —, Bécsi bankgyűjlesztő —, Nyugodt.

Páris, április 4. (Zárulati) Oszták-magyar államvasut —, 4% oszták aranyjáradék 100.75, Oszták Länderbank —, 3% francia járadék 101.10, Otomanbank 581.—, 3 1/2% francia járadék 103.20, Alpesi bányá részvény —, Déli vasut 158.—, 4% magyar aranyjáradék 98.50, Párisi bankrészvény 1177, Olasz járadék 94.25, Francia törleszt. járadék 99.50, Oszták földhitelintézet részvény 1275.—, Török dohányrészvény 337.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 4. A sertésüzlet irányzata kellemesebb. A) Hízó sertések ára: I. A Magyarországi Grand: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm fölötti súlyban) 94—96 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — kraigérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm fölötti súlyban) 103—104—fillérig. Fialat közép (páronként 251—350 kilogramm való súlyban) 101—103 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 101—102 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogramm fölötti súlyban) — kraigérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — kraigérig. — Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — kraigérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm fölötti súlyban) — fillérig. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stahl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — kraigérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm fölötti súlyban) 101—102 fillérig. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 100—101 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérig.

Sertésárak száma 1900. ápr. hó 2. napján volt készlet 33377 darab, 1900. április hó 3. napján felhalmozott 486 darab, 1900. évi április 3. napján elszállított 479 darab, 1900. április hó 4. napjára maradt készletben 33884 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 4. —

Kinevezések, áthelyezések. A kereskedelemügyi miniszter Róna Sándor okleveles gépészmérnököt a IX. fizetési osztály 3. fokozatba kázanvizsgáló biztossá nevezte ki és a nevezettet Brassó-, Háromszék-, Osik- és Udvarhelyvármegyék kázanvizsgáló ügyének ellátására bizván meg, székhelyül Brassó várost jelölté ki. Ugyanezen alkalommal Rados Lipót eddigi brassói kázanvizsgáló biztossá szolgálati érdekeket a Szeben-, Fogarasi-, Kis-Küküllői-, Nagy-Küküllői-, Alsó-Fehér és Hunyad vármegyék kázanvizsgáló teendőikkel bizván meg, a nevezettet a kázanvizsgálóik kerületi eddigi székhelyének megszüntetésével Gyulafehérvárra, továbbá Kalos-Bertalan eddigi nagy-nyedői kázanvizsgáló biztossá saját kelmére, a Bereg-, Szatmár-, Máramaros- és Ugocsa vármegyék, valamint Szatmár-Németi város területén levő kázanok ügyének ellátása céljából Szatmár-Németibe helyezte át. — A belügyminisztérium vezetője megbízott miniszterrel a székfoglalási n. kir. államrendőrséghez Glósz Imre rendőrségi irnokot rendőrfelügyelővé, Keleti Géza vezéret joghallgató kolozsvári lakosot rendőrségi gyakornokká kinevezte. Az igazságügyi miniszter dr. Jozsef Miklós karabeszéki kir. ügyészségi alügyészt a szabadkai kir. ügyészséghez helyezte át. A

Időjelzés.

— 4. m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, április 4.

Az atlanti depresszió benyomult a kontinensre és egész Nyugat-Európát elborította, míg a kontinens többi része a magas nyomás alá került, amelynek magva ma is az északi sarkkör táján van.

Az idő csakis a nyugati partokon és szigetek között csapadékos, míg egybeült inkább száraz és felhőtlen.

A hőmérséklet nyugatról emelkedik.

Nálunk az idő jobbra felhőtlen és száraz; többnyire 3 mm alatti esők esnek elvették. Inden hűvös éj után a hőmérséklet lassu emelkedésnek indul.

Küldés: Enyhébb és az ország nyugati felében csapadékos idő várható.

Vizálas.

Table with columns for dates (April 4 and April 5) and various locations (Székely, Bihar, etc.) with associated numerical values.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian. Advertisement for paper products with a list of items and prices.

Kwizda Ferenc János. Advertisement for a veterinary clinic, featuring an image of a cow and text describing services.

KÉPES levelező lapok. Advertisement for a postal service, featuring an image of a cow and text about mail delivery.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA. Advertisement for a pharmacy or medical supply store, listing various products.

Attól, a diétetikai szer, marhák- és juhoknak. Advertisement for a dietary supplement for livestock.

Renelő intézet Budapest, Anrássy-ut 24. az Opera mellett. Advertisement for a theater or performance venue.

Hóttér diétetikus állatgyógyászati praeparatuma, az ujkor legkiválóbbjai. Advertisement for veterinary products, featuring an image of a horse.

Hóttér sertéspera I. és II. szám. Agril-táppor lovaknak és szarvasmarháknek. Advertisement for horse and livestock feed, featuring an image of a horse.

Dr. Garai Antal. Advertisement for a doctor's services, listing various medical treatments.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.
Signorini Ferenc felléptével.

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét írta Verdi. Szövegét szerzerzte Ghislanzoni.
Személyek:
Kornai Radames
Diósyne Ramphis
Vasquez Amonasro
Kezdeté 7 órakor.

Signorini Szendrői Beck

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjattal. Irta: Berczik Árpád.
Személyek:
Kisfaludy S. Mihály Bay Annuska Ligeti J.
Kisfaludy K. Dező Rosy Antal Vizvári
Ozv. Bíró József Bezeredy K. Géry
Zselné Rákosi Sz. Jolán Gárfy
Szegedy Rózsa Alszegei I. Takács József Horváth
Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

Napoleon öcsém.

Eredeti boház 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Tállay Kálmán Góth Napoleon Hegedűs
Lili Lányó Filóp Gál
Baráth Ödön Tapolcai Flóra Lenkei
Bisotka Szerény Zsuzsi Makróczyznő
Miska Győző Gusztó Bárdi
Lizi Pécsi Narcisz Almási
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

Az eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerző Konti József.
Személyek:
Soubise herceg Horváth Desperrières Németh
A hercegné Siposné Veronika Csatai Zs
Tibulle Szirmai Margot, leánya Harmath
Hermine Solymosiné Grevin Ujvári
Leteriérés Amon Marianne, neje Bárdy
Pomponius Kovács Rendőrtiszt Pécsi
Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzerzte Verő György.
Személyek:
Cassia grófné Ábrányiné Éliás Giróth
Notta Rózsa Jim Sziklai
Cassia Valér Ráthonyi George apó Mátrai
Regnard Boross Millefleur Margó Z.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. április hó 5-én.

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.
206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Baranyamegye nagybirtokosai által alapított
Pécsi tejcsarnok
országos híré termékeiből 6 korona utánvételt mellett bérmentesen szállít finoman és gondosan csomagolva 6 drb imperiált, 6 drb esemege-, 6 drb pikánsajtot és egy kiló legfinomabb tejavajt 1/4 kilos darabokban, edes tejszínből, naponta frissen előállítva. Megrendelések levelezéslapon röviden. Kérek egy hatkoronás csomagot* címzendők:
Pécsi tejcsarnok, Pécs.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma **lfj. Oláh Józsi** kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vasszó, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehért terem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 7-kor. Kezdeté 8-kor.
A bibliai operett-társulat, Wolfsthal Ch. és Weinberg M. igazgatása alatt vendégjátéka. Pontban 9 órakor:
SZULAMITH.

Továbbá fellépte az ujonnan szerződött kitűnő mű-
erőknek és pedig:
Eredeti Frank Grigori-csoport
spanyol akrobaták ikariái játéka.
Lili Melan
a bajos bécsi szubrett.

La et Do
a nagyszerű párisi utcai énekesek.
Rolling Paula
kosztüm énekművésznő.
Fenomenális! Fenomenális!

Wagenbach György

ur, nőmítátor.
Jászai Mimi k. a.
opera énekesnő.
Mlle La belle Zarina
modern új szecesszionizmus előképeivel.
Vasárnap, delutáni előadás, felhelyárrakkal.
Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytözsde Károly-körút 20.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készitettek.

Szent-István védjeggyel
A KÖBANYAI
POLGÁRI SERFŐZŐ R.-T.
gyártmánya, a legkellemeoseb üdítő ital.

Ajánlják: **Dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herzcel, dr. Kétil, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann** egyetemi tanár urak.

Hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngesség ellen. továbbá ajánlva van lábadozóknak és különösen szoptató nőknek

Kapható Budapesten minden fűszer- és csmegegüzletben. A vidékre a söröződe maga szállítja.
Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palack nélküli) 25 kor., egy kis palack 20 kor. —
Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt — a köbanyai állomáson — egy rekess 30 nagy palack 7 frt 30 kor., betét a rekészért és palackokért 3 frt 30 kor. összesen 10 frt 30 kor., egy rekess 30 kis palack 6 frt. betét a rekészért és palackokért 3 frt. összesen 9 frt. A betéteket visszazolgáltatjuk, ha a rekessék és palackok jókarban és fuvarmentes három hónapra belül elindítják visszabüdtetnek.

Ezen sör hónapokig eltartható.
Utánzatoktól tessék óvakodni.
Valódi csak
a Szt.-István védjeggyü.

Uri Havelock 7 frttól,
Női Havelock 9 frttól,
Fiu Havelock 4 frttól,
Leány Havelock 5 frttól feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál
Justitz Leopold,
lodenruha-specialista
BECS,
IX., Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

A tanítók egylete házának az osztr. turista, a touring-club és számos kerékpár-egylet stb. szállítója.

- LODEN** városi 51-tény 12.-
- LODEN** menckorfi 12.-
- LODEN** hajókör-peny 12.-
- LODEN** turista-öltöny 12.-
- LODEN** molnár-öltény 10.-
- LODEN** sötét-öltöny 12.-
- LODEN** ötöny melomulaj-donosoknak 12.-
- LODEN** erdész-öltény 15.-
- LODEN** erdőkerülőnek 10.-
- LODEN** vihargallér 5.-
- LODEN** gamsani 2.50
- LODEN** vinarkör-peny 5.-
- LODEN** kerékpáros galér 5.-
- LODEN** öress sapkával minden színben 10.-
- LODEN** iskolai-öltöny 2.50
- LODEN** iskolakör-peny 4.-
- LODEN** sötétöltöny 5.-
- LODEN** fu felcsabát 6.-
- LODEN** őrli öltöny 12.-
- LODEN** sacco és mellény 8.-
- LODEN** vadászölt. 16.-
- LODEN** nagytölt. 7.50
- LODEN** vadászka-bát 9.-
- LODEN** köpeny 12.-
- LODEN** lrodakabát 5.-
- LODEN** hóeszi 5.-
- LODEN** nadrág rövid 4.50
- LODEN** felöltő 10.-
- LODEN** zekakabát 7.-

Justitz Leopold,
lodenruha-specialista,
Bécs, IX., Währingerstr. 48
Hivatalnok nadrág, szürke, tricót --- 5.50
Hivatalnok zubbony állományzó --- 7.-
Tornanadrág, drap, tricót --- 5.50
Double-hálókabát --- 7.-

Gyakorlati Német Nyelvtan
40 leckében magántanulásra.
Roboz Andor.
3 korona helyett 1 K. 30 fill.
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

ÉRTESITÉS.
Használt téli kabát helyett új felöltő csekély ráfizetéssel kapható **ROTHBERGER JAKABNÁL** Budapest, Kristóf-tér. A becsértelt ruhák egy elkülönített osztályban mérsékelt áron adatnak el.

FOLIES CAPRICE

9 órakor. Ma 9 órakor.
Ő nem tud franciául.
Eredeti boház. Irta H. H.
10 órakor. 10 órakor.
„Blonde Bestien.”
Boház Leitner H.-tól. Zenéje Kmoch A.-tól
11 órakor. 11 órakor.

Lorelei.
Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-tól. Zenéje Kmoch A.-tól.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.
Erkély incognito páholyok.

21 angol Férfiruha-bérletem

☆ ☆
melyet a társadalom legelőkelőbb körében felkaroltak, igen sok előnyt nyújt. Minden idény és alkalomra elegáns ruházattal látja el a bérlet és elejét veszi annak, hogy a szokrények túltelme legyenek. Soha sincs szabószámla, amennyiben a megállapított negyedévi csekély kiadás előre beosztható. A ruházattal a bérlet tartama alatt díjtanul rendben tartom. A ruha bérlet bármikor s bármely oknál fogva felbontható. A szöveget és faogot mindig a bérő választhatja. A bérő azon kedvezményben részesül, hogy a szállítandó ruhameűveket nemcsak saját, hanem családtagjai részére is megrendelheti. A cég kizárólagosan valódi angol szövet különbözőségeket tart raktáron.
Prospektust kívánatra küld.

Zsebórák. **Diszes ingaórák** 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók **Polgár Kálmán** órás- és ékszer-üzletében Budapest, Erzsébet-körút 29. sz. Vidékre árjegyzék bérmentve.

Tauszky Miksa és Társa butorszállítási és beraktározási vállalata Budapest, VI. Teréz-körút 6. Költséztételek helyben és vidéken vasuton és hajón cs. és kir. szabadalmazott butorszállító kocsikkal. **Butorok beraktározása** helyiségeinkbe, ezekre készpénz előleg.

Deutsch F. Károly Budapest, VI. Andrassy-ut 1.

Biztos kereset

kinálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakóhelyükön az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében sorsjegyeknek és állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

„Mercur“
váltóüzleti részvénytársaság
BUDAPEST
Arany-János-utca 31.

Rügtön fényes. Csakely fogszelés.

„COMET“
használatban a legjobb
Sárgabőr Crème
világos cipők részére bádogdobozban.
A Jacquot & Co. Stettin
Zsírfehér-cipőfénymaz
bádogdobozban.
Cég: Jacquaud Père & Fils.
Minden haszonnemű üzletekben kapható.
Budapesti képviselő:
Holländer Dávid,
VI., Teréz-körút 38. szám.

Nagyon praktikus utközbén. Rövid használat után nélkülözhetlen. Egészen hatós. megvizsgálva. (Bizonylat Bécs 1887. július 3.)

„Kalodont“
legjobbnak elismert fogtisztítószer

rövid használat után alaposan eltávolítja a szájbán nyíltetlen nagy számban képződő, az ínyen és fogakon lerakódó ártalmas gombákat (fogkövet stb.) erősíti az ínyet és a fogakat, és elősegíti a legkésőbb agkorig a jó emésztést és egészséget.

MEGHÍVÓ

a „Magyar vasúti forgalmi részvénytársaságnak“
1900. április hó 21-én, délelőtt 10 órakor a társaság hivatali helyiségeiben (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz.) megtartandó

IV. rendes közgyűlésére.*)

Napirend:

1. Az igazgatóság évi üzleti jelentése.
2. Zárószámadás, évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A tiszta nyereség hováfordítása iránti határozat.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadásá iránt.
5. Az alapszabályok 5. és 6. §-ának módosítása.
6. A felügyelő-bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása. (Alapszabályok 34. §-a.)
7. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Budapest, 1900. április hó 5-én.

Az igazgatóság.

*) A közgyűlésen jogait személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolni kívánó részvényes köteles részvényeit a még nem esedékes szelvényekkel együtt 8 nappal a közgyűlés megtartására megállapított nap előtt Budapesten: a „Magyar Ipar és Kereskedelmi bank részvénytársaságnál“ (V., Nádor-utca 4. sz.) vagy Bécsben: a „Wiener Bankverein“-nél (I. Herrengasse 8.) letenni.

A letett részvényekről elismervényt kap, mely a közgyűlésen való részvétellel jogosító igazolványul szolgál. A részvényt a közgyűlésen 25—25 letett részvény után egy-egy szavazat illeti meg. (Alapszabályok 18. §-a.)

Déli vasút. A háló és közvetlen kocsik forgalma Budapest D. V. pályaudvarról az 1899/1900 évi téli menetrendben.

I., II. oszt. hálókocsai Budapest D. V. Velence (Venezia) között.
Pragerhof-Nabresina-Cormonsen át.

Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p.	Velence ind. d. u. 2 óra 10 p.
Velence érk. d. u. 2 „ 15 „	Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 18¼ óra.	Menettartam: 19¾ óra.

I., II. oszt. közv. kocsai, két I. oszt. hálóléhyely Budapest D. V. Ala között.
Pragerhof-Marburg-Franzensfesten át.

Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p.	Ala ind. d. u. 2 óra 33 p.
Ala érk. d. u. 2 „ 17 „	Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 20¼ óra.	Menettartam: 19¼ óra.

I. II. oszt. közvetlen kocsai Budapest D. V. Velence (Venezia) között.
Pragerhof-Nabresina-Cormonsen át.

Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p.	Velence ind. d. u. 2 óra 10 p.
Velence érk. d. u. 2 „ 15 „	Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 18¼ óra.	Menettartam: 19¾ óra.

Budapest D. V.-Abbazia-Fiume között.
Pragerhof-St.-Péteren át.

a) Budapest D. V. ind. reggel 8 óra 00 p.	Fiume ind. reggel 7 óra 45 p.
Fiume érk. este 9 „ 15 „	Budapest D. V. érk. este 9 „ 20 „
Menettartam: 13¼ óra.	Menettartam: 13¼ óra.

b) Budapest D. V. ind. este 8 óra 00 p.	Fiume ind. este 7 óra 55 p.
Fiume érk. d. e. 9 „ 38 „	Budapest D. V. érk. d. e. 9 „ 53 „
Menettartam: 13¼ óra.	Menettartam: 14 óra.

Budapest D. V. Pakrác között.
Nagy-Kanizsa-Barcsen át.

Budapest D. V. ind. este 9 óra 25 p.	Pakrác ind. d. u. 2 óra 50 p.
Pakrác érk. d. u. 1 „ 20 „	Budapest D. V. érk. reggel 6 „ 32 „
Menettartam: 16 óra.	Menettartam: 15¼ óra.

MENTÓ

székla növény-tele mint vértisztító pártalan gyógy- és gyógyit bármely régi mártás köbögést, Croneon bajt, Gyógyhatás kimutató. 1 táblán. 1 doboz ára 2 kor. Ffraktás: Lux-Műhely-nél, Muzium-körút 7. k.

Dr. Csapó-féle
törv. védett

Nékiülzhetlen minden sérvbajnosnak.

TIESEL-féle
cs. kir. kizárólj szabád.

sérvkötők

orvostlag kipróbálva, föllmulhatlanok, nappal és éjjel viselhetők.

Egy oldali 3 frt 50 kr., mindkét oldali 5 frt. Elismerek dr. Weiss úrtól, a bécsi általános kórház volt I. oszt. kórházorvosától Bécsben.

TIESEL KÁROLY, szabádalom tervező és gyártó.
BECS, VII., Schottenfeldgasse Nr. 23.
Részletes leírás és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSZY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiail rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokat, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sobeket, syphilit, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában pártalan sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrémebajokat **gyógyít** a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. Remek diszalbum hosszukás negyedréte formában. A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fl.

Megjelenik havonként kétszer.
Igazgató: LAURENCIUS GYULA. A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, pártatlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, művészi elrendezése és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásnék hódít majd az egész művelt világban. — A műbe felöltelt képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati pártalan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendezettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyantánt. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott clichéivel; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földrel, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb körében éppen egy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérenyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett pártatlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtnak a

„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	7 korona	20 fillér.	18 füzetre	21 korona	60 fillér.
12 „	14 „	40 „	30 „	36 „	— „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Méréleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részlete a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő helyeken: Breuer útszék, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle Tözsde Pótló-ír. Bendz Józsefné, Andrásy-ut 59. Soprony V., dohány-nagy-tözsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksaé, Andrásy-ut 38. Szató Mór tözsdejében, Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Blocker J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Eck Bernát hirdetői iroda V. Fűző-utca 4. Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárdy-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9. Haasenstein és Vogler-ird. roda V. Dorottya-u. 8.

Leopold Gyula hirdetői iroda VII. Erzsébet-körút 14. Mosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károly-körút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-u. 4. Tászer Gyula hirdetői iroda IV. Szervitátor 3.

Béla Párkány! Béla! Éle-e meg? Én élek s örökös én rája - nem kevésbé örökös, ha ön írta nekem e lap kiadóhivatalába. Istennem, mik nem történtek azóta, hogy utolsó levelét nekem írta! (97. jan. 9.) Hoidanis Meta.

Bella. Miért kétkedel édes szívem? Jól tudod, hogy van valaki, kinek Te vagy az ödvössége. Ha elmondhatok mindent, belőled nem érdemelnél szeretet. Értetlen hová kerültek? Ajánlottam és tegnapit vettem, többet vagy virágot nem. Mucus küldj jövőben okvetlen mindent, ugy mint utolsó. Nem voltam, mert gondoltam Te sem mehetsz. Millió csókot. 5958

Mádi. Ne hívjon. Nem megyek, nem mehetek többé. Istennem vele! 5960

Édes Öregem!

Epedva várom a pillanatot, midőn karjaimba zárhatlak, a jelzett időben ott leszek. Az igért ékszer nem vedd meg, e helyett kérlek hozz nekem egy példányt az

Kereskedelmi Vegyeszet

című híres könyvből. Bizonyára fogod tudni, hol szerezhető ez meg - Ahova megyek, mindegyik ott látom ezt a könyvet, és a hol megvan, oda beköszöntök a jólet. Csodadolgok beszélnek erről a könyvről. A tanácsosok Emmája 3000 forintnál többet szerezett a múlt évben e könyv utmutatási nyomán, a szöke Jolanka ezzel szerezte egész hozományát (a jövő héten lesz a lakodalma), az adósiszték (akik ket év előtt a némi házában laktak és oly szegény voltak), a mióta meghozták, dúszálkodnak minden jobban. És emlékszel-e a sarki szatócsra, az örökön-örökök panaszkodó Weiszra (a kilenc gyerekével), és az ember duszgazdag lett és csupa megelégedés (a gyerekek sem olyan rongyosak már). Most rendez be egy fővel fűszerüzletet, ahol nagy segédet fog foglalkoztatni. Maga mondta, hogy 5 is mindenét ennek a könyvnek köszönheti. Számítalak kérdésekre majd személyesen, ha ugyan lesz rá idő, hisz oly régen nem láttalak. Légy pontos és ne feleld a könyvet. Istennem velod, szerszer csókol Boriskád.

Melyik

szellemes baba volna hajlandó intelligens, művelt fiatalemberrel szórakozás céljából levelezést folytatni az írjon „Kék szem, berna baj” alatt e lap kiadóhivatalába. 2861

104.

Junius tizedikét megyek Varsóba. Légy nyugodt és remélj. Ezerszer csókol hűsleges Babád. 5957

Egy izraelita

nevelő, ki már régebbi idő óta működik e pályán, állást keres mint házinevelő, vagy mint hitoktató vidéken. Szives megkezelesekét kér e lap kiadóhivatalába. „Szorgalmas és lelkiismeretes” jelige alatt. 5956

Előkelő

magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelő állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 2845

Szolid

intelligens megjelenésű kisasszony pénztárosnőnek esedeg elárúsítónőnek, könyv- és papírkereskedésbe havi 20 korona fizetés és teljes ellátás mellett, azonnali alkalmazásra kerestetik. Ajánlatok lehetőleg arcképpel Hirsch Adolfhoz, Déva (Erdély) intézendők. 2862

Kitűnő gyermekruhavarróné.

A nagybecsűlt előkelő hölgyközönség figyelmét bátorítom ezenem felhívni, miszerint a legelőnyösebb és a legkényelmesebb izlőnek megfelelő gyermekruhákat jutányosan elvállalok. Jól Mór ur gyermekruhászalonján évekig működtem. Cim e lap kiadóhivatalában. 2754

Intelligens

urhölgy teljes ellátást keres. Szépen, de rendszeres polgári kosztot és tiszták szobát. Lehetőleg nem messze a Kerepesi-utól. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kér „Helen”. 2860

Csinos

fiata intelligens urinó ajánlkozik jobb üzletbe pénztárosnőnek, elárúsítónőnek, szép írással bír, irrodába is alkalmas, esetleg biztosítással is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2857

Alkalmazást

keres egy végkielégítést vasutas kitűnő bizonyítványokkal, ki minden irrodai munkára alkalmas. Esedeg 5-600 korona évadékkal pénzbeszédre, vagy póztárnoki állást is elfogad. Cim a kiadóhivatalban. 2851

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek 2000-3000 koronára. 2723

Csinos

intelligens megjelenésű kisasszony jobb üzletbe pénztáros vagy elárúsítónőnek ajánlkozik, esetleg biztosítással is rendelkezik. Cime megtudható e lap kiadóhivatalába. 2822

Költöztetéseket

jótállás mellett, jutányosan eszközöznék helyben és vidékre, legújabb butorszállítóeszközzel. Pénztárnok náluk beraktározott butorra. Ringwald Adolf és Henrik, butorszállítók, Teréz-körút 1/b.

NINCSTÖBBÉ NÉLKÜLÖZÉS!!!!

NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMEZ, naponta 20-30 koronát, de évente legkevésbé 5-6000 koronát szerezhet mindenki könyv-otthoni munkával - társadalmi állásra való tekintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv legújabb, két-szeresen bővített és javított kiadását megrendeli. Ez az az ember, aki hajhász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvet kelene megrendelnie, mert általa 540 old foglalkozás sajátítható el, melyek bármelyikével, elő-képzettség és tüke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmesebb jövedelmezést megkaphat biztosíthat magának. A könyv első kiadásának bolti ára 6 kor. volt, ennek átszóra a legújabb, két-szeresen bővített kiadás, a míg a csekély készlet tart. 2 kor. 60 fillér kedvezményes árért még pedig az országnek postai-távforgalmi előzetes be-küldése esetén pertámennyesen küldi meg minden-kinek a „KERESKEDelmi VEGYESZET” könyv kiadó hivatala UJPEST, Lőrinc-utca 24/B. szám

Kitűnő

karban levő uti versenycsapat jutányosan elad. Cim a kiadóban. 2855

Házmesternek

ajánlkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Utcai szoba

szépben butorozva, küllő-bejárattal, distinguált magányos urnőnél kiadó. Cim a kiadóban. 5959

Az anyagföldi

rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 3760 ft olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalba. 2744

Budai nyaralóban

esetleg a Svábhegyen, Zuglótban, vagy a Lipómező környékén butorozott szobát keres fiatal hivatalnok, mérsékelt díjért. Esedeg 2-3 szobát több hivatalnok. Szives ajánlat „Buda könyvek” címen a kiadóhivatalba kérek. 2849

Világos

pinchehelyiség lakásnak vagy műhelynek használható a VI. kerületben, május hó 1-ére kiadandó. Bővebbet e lap kiadóhivatalánál. 2863

Szabadalmakat

Értékesítő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körút 17. Kioszkokból szabadalmakat, finanszírozás találmányokat és beajátstromozat véglegesítést és mustákat. Felvilágosítás díjtalan.

BUTOR

alkalmi vétel! Könyvesboltok folytán meg-mert u. m. előkelőknek alkalmi, árveréseken stb. kiadó-lyeg legjobb készítmények lakáberendezéseket és pedig teljes házt., ebéd., szalon, fürdőszoba és kábelizés stb. egy-egy lámpa stb. sokkal olcsóbban eladók, mint új butorok, a mellett minden jobb minőségű, mivel azaz kitűnő gőz- és kipróbált tárgyakat tartok aktáron. Gönczi Bertalan alkalmi butorok telepe Budapest, Dorottya-utca 5. sz. 1. emelet.

VALÓ

di francia különlegessége (gummi és halohajag), ugyszintén összes női (diviszer) F. Bergerand fős legirnemevesebb párisi gyárosolt bejegyelvényekben szerepeltek: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. Részletes képes leírások ingyen kárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágott: a „Budapesti Napló”-ból.

Urasági butorokat

villa vagy szálloda berendezéseket, szőnyegetek, lámpákat, olajfestményi képeket, veszek és eladok vagy újakkal becserelek. Nagy raktár használt és tiszta állapotban levő baroque, angol, 6-nemű és antique stílyű hált., ebédli, szalon és uri szoba berendezések, valamint szőnyeg, lámpák és valdi olajfestmények egyszerű polturozott és mált butorokban. Budapest, Kerepesi-ut 64. I. em.

ERENYI-féle

kitűnített „NERVIN” nagy üveggel 80 krajcar. Legjobb: csuz, köszvény, esonbtálmalmak, derékfájás és szaglás ellen.

Zálogházi

Éladok

13 lates ezüst evőeszköz-eket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartók, háltaákat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vás-laszték mindennemű öszt műtővs tárgyakban, arany férfilének kö-löggóval, grammja 35 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remou-toir órák 8 frt. Grünberger Armin Béla

örökösei Budapeston,

IV., Városház-ter 9., L. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéköt bér-mentre és ingyen. Részletfizetésre is

Szolid árak.

MAUTNER HENRIK butorszállítási és be-raktározási vállalat BUDAPEST, VIII. József-körút 21. Száraz raktárak

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetést acrerem és piperecikkek-ből nehezen választanak. Legyenek tovább is biza-lommal és kísértsék csak egyszer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur cróme könyvvél 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Török gyögszert. kitűnő kézipaszta vörös felrepedt kezek ellen próbátégy 35 kr. Szőrítő biztos eredmény, próbátégy 60kr. Homlokötőim szennzőtől keltenek, a re-dőket végkép kisimítja, darabja 1 frt 50 kr. Haj-ízem pártalan! 1/4 óra alatt bármily ósz hajnak eredeti színt visszaadja, soha ne lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hóg elö-gendő). Számos elismer-levelekkel bizonyíthatom. Utánvétel bérháva küld-döm. Mandl Ida, Buda-pest, Bethlen-utca 12. sz. Zagráb, 1900. márc. 27. Üzletvezetőség. Utánnyomás nem díjazt.

Impregnált csillag ☆ jegyű takarmány-répa-mag.

Mint hogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a szábadalmazott eljárással impregnált takarmányrépa-magvainkat számos esetben hamisítják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők sok esetben néhány zsák csillagjegyű répa-magot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékű magot árusítanak a csillagjegyűvel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és impregnált takarmányrépa foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesíteni. miszerint a valódi

csillag * Jegyű impregnált takarmányrépa-magvak Magyarországon, Felső- és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

MAUTHNER ÖDÖN csász. és kir. udvari szállító magkereskedő cégnél Budapest, VII. ker., Rottenbiller-utca 23. szám és VI. ker., Andrásy-ut 23. sz. kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, ugymint Sárga Oberndorfi, Vörös Oberndorfi, Sárga olajbogyó, Vörös olajbogyó, Sárga Eckendorfi, Vörös Eckendorfi, Sárga Mammut, Vörös Mammut, mint említettük, Magyarországon egyedül csak a

Mauthner cégnél

kaphatók, különösen kitűnnek azáltal, hogy: 1. csirázási energiájuk erősebb, magas csirázóképesség mellett a kikelésök gyorsabb és erőteljesebb, kitűnnek továbbá 2. a fajtáknak fajazonosságá által tudniillik alakra és színre nézve, 3. a magvak legondosabb tisztítása és végre a a meglepő nagy termés által.